

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

XXVIII. évfolyam 9. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományőrző online folyóirat * **2021. szeptember**

A tartalomból:

4. CIVIL SAROK: Tótka Sándor

9. Könyvbemutató Hunyán

MEGHÍVÓ

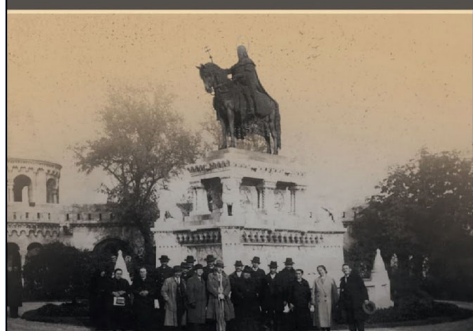
a Hunya község kialakulásáról szóló

“Remélhetünk még, vagy tovább túrjunk?”

című kötet bemutatójára

Időpont: 2021. július 17. de. 10 óra

Helyszín: Hunya, Művelődési Ház (Rákóczi út 28.)

Kitüntetések átadása augusztus 20-án

2021. augusztus 20-án, ünnepi testületi ülés keretében kerültek átadásra a helyi, legmagasabb rangú kitüntetések. A Képviselő-testület döntése alapján az alábbi elismeréseket adhattam át:

Gyomaendrőd díszpolgára: Dr. Jambrik Zoltán részére,

Gyomaendrődért díj: Beinschróth Károly és az Élet Másokért Egyesület – Vaszkó Sándorné részére,

Gyomaendrődért Elismerő Oklevél (szakterületi elismerő oklevél) kultúra és művészet szakterületen: Babos László és Dr. E. Szabó Zoltán részére,

Gyomaendrődért Elismerő Oklevél (szakterületi elismerő oklevél) környezet- és természetvédelem szakterületen: Kutyajólét – Gyomaendrőd Kutyáért Állatvédő Egyesület – Szentpéteriné Uhrin Ildikó részére.

Ugyanezen a napon a Hősök terén

az Államalapítás és Államalapító Szent István király emlékére ünnepi megemlékezés került megrendezésre. Az ünnepi köszöntő elhangzása után ökömenikus kenyérszenteléssel zárult az esemény.

Szintén augusztus 20-án, immár XXIII. alkalommal került megrendezésre a Nemzetközi Halfőző verseny, melynek az endrődi Népliget adott otthont. Bár csak tíz csapat nevezett Tiszai-Kőrösi jellegű halászlé, Dunai jellegű halászlé, valamint egyéb halétel kategóriában, de nagyon jó hangulatban telt a nap. A zsűri megítélése szerint nagyon finom ételek készültek és csak nagyon kis különbségek döntöttek a helyezettek között.

Ezúttal is gratulálok a díjazottaknak!
Toldi Balázs polgármester

(folytatás a 2-3. oldalon)

Dr. Jambrik Zoltán

Jambrik Zoltán Mezőtúron született, egy endrődi házaspár első gyermekeként. Szülei alakították ki a családi értékrendet, amely: a tanulás, a tudás, a munka tisztelete, a szorgalom. Ezek alapvetően befolyásolták és jelenleg is meghatározzák Dr. Jambrik Zoltán hozzáállását a mindennapokhoz. A helyi I. sz. Általános Iskola után a szegedi Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium, speciális biológia tagozatán tanult tovább. A folytatásban, a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem általános orvosi karán az orvosi pályára készüléssel mellett jutott ideje segédápolóként dolgozni a II. sz. Belgyógyászati Klinika sürgősségi ambulanciáján is. Tudományos diákköröként a klinikán folyó kutatómunkában is részt vett, már ez idő alatt több hazai és külföldi tudományos közleményben szerepelt szerzőként.

Az orvosi diploma átvétele után is mozgalmas évek következtek. Az egyetem szívsebészetén kapott központi gyakornoki állást, majd kis kitérő után a Szívkatételes Laborban kezdte el a speciális képzést, hogy egy újabb álom teljesülhessen be és a szívekben katételes beavatkozást végző ún. invazív kardiológus lehessen. 2001-2003 között az olaszországi Pisában két évet töltött kutatómunkával az Európai Kardiológus Társaság ösztöndíjasaként. 2004-ben belgyógyász, 2007-ben kardiológus szakvizsgát tett. 2007-ben Professzor Dr. Merkely Béla felkérésére csatlakozott a budapesti Semmelweis Egyetem kardiológiai központjához. Egyetemi adjunktusként a betegellátásból, oktatásból, kutatásból is kivette a részét, a klinika szívkatételes laborjának helyettes vezetője lett.

2013-ban Dr. Kovács József országgyűlési képviselő, a Békés Megyei Pándy Kálmán Kórház főigazgató főorvosa megbízta a megyei szívkatételes ellátás létrehozásával. A világszínvonalú eszközök mellé lendületet, mindig tetterre kész csapatot hozott létre. Főorvosként vezeti az Invazív Kardiológiai Részleget, amely nélkülözhetetlen eleme annak, hogy Békés megye - köztük Gyomaendrőd lakosainak is a szívinfarktus ellátása a nemzetközi szabályoknak megfelelően történjen.

Tudományos munkássága eredményeként 2011-ben tudományos fokozatot, PhD-t szerzet.

2013 óta tagja a Magyar Kardiológusok Társasága Intervenció Munkacsoportja elnökségének.

1996-tól kezdődően 33 nemzetközileg jegyzett tudományos közlemény szerzője. Két angol, három magyar nyelvű orvosi tematikájú könyvben írt könyvfejezetet, köztük a 2020-ban megjelent, hivatalos egyetemi tankönyvben, a „Szív és érgyógyászat”-ban.

Mindezen érdemek elismeréseként, Gyomaendrőd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete Dr. Jambrik Zoltán részére Gyomaendrőd Diszpolgára címet adományozott.

Beinschróth Károly

Beinschróth Károly Gyomán született. Általános iskolai tanulmányait követően a Kner Imre Gimnáziumba járt. Ezt követően munkába állt majd nyomdaipari technikai és újságírói képzésen vett részt. A Gyomai Kner Nyomdában magasnyomó gépmester, revizor, ezt követően korrektorként dolgozott. 20 éven keresztül volt a nyomda kulturális bizottságának vezetője. 2008-ban, 42 év munkaviszony után vonult nyugdíjba.

Széleskörű szaktudását, a könyvek iránti szeretetét és tiszteletét a Kner Nyomdaipari Múzeum tárlatvezetőjeként a mai napig szívesen adja át. A Múzeum emlékkönyvébe történt bejegyzések is elismerő szavakkal illetik.

Beinschróth Károly kisgyermekkorától szerette a könyveket, a verseket, érdekelte a színjátszás. A gimnázium befejezését követően jelentkezett a Színművészeti Főiskolára, ám az élet úgy hozta, hogy a nyomdaiparban helyezkedett el. Középkorában éveiben nem csak tagja, hanem szervezője is volt a színjátszó körnek. A Körösmenti Táncegyüttes megalakulása után szervezte a csoportok közös fellépéseit.

Ezekben az időkben már rendszeresen tudósított a Békés Megyei Népiújságnak és több írott sajtónak egyaránt. Szerkesztőségi tagja volt a Kner Híradó és a Kner Tükör újságoknak, főszerkesztője a Gyomai Nyomdásznak. Nevéhez köthető a Gyomai Híradó elindítása, szerkesztése, majd később a lap tördelő szerkesztőjeként vette ki részét a lap megjelenéséből. Számtalan verset és több könyvet is írt. 30 éven keresztül volt vőfély, a „Nem ütök a vőfélyt agyon!” című könyve ennek emlékére íródott.

Nyugdíjas éveiben lett kedvenc időtöltése a makettek készítése Gyomaendrőd nevezetes épületeiről, amelyet számos kiállításon láthattak az érdeklődők. Beinschróth Károly település iránti szeretete, lokálpatriotizmusa megmutatkozik verseiben, írásaiban egész tevékenységében.

Tevékenysége elismeréseként Gyomaendrőd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete Beinschróth Károly részére Gyomaendrődért Díjat adományozott.

Élet Másokért Egyesület

Vaszkó Sándorné által alapított Élet Másokért Egyesület 2001 óta működő civil szervezet, mely alapszabályát tekintve a rászoruló emberek, különös tekintettel a gyermekek segítésére alakult.

Az elmúlt húsz év alatt számos karitatív tevékenységet végeztek:

A „SEGÍTSÜNK A RÁSZORULÓ GYERMEKEKEN” elnevezésű programjuk keretében minden évben, a karácsonyt megelőző héten ajándékcsomagokat adnak át hátrányos helyzetű családoknak. Főként olyan családok megsegítését végzik, ahol beteg gyermeket, gyermekeket nevelnek. Az összegyűjtött tartós élelmiszer, édesség, írószer, játék, könyvek minden gyermek számára örömet jelentenek.

2015. évtől a „Magyarok Kenyere” programban liszt adományok fogadását, szállítását végzik a Gyomaendrődi Járás településeiben.

2019-ig gyűjtöttek és osztottak ruha adományokat, amit a járványhelyzet megszűntével ismét folytatnak.

Több évben meleg ételt osztottak augusztus 20-án és Karácsony napján. Részt vettek városi rendezvényeken: Bogrács Napja, Halfőző Verseny, ahol az elkészült ételleket szétosztották a megjelentek között.

Ezen kívül számos egyedi ügyben is igyekeznek segítséget nyújtani:

beteg gyermeknek Pulzoximéter nevű eszköz beszerzése, háztartási balesetben a kezén sérült fiú helyreállító műtétjéhez nyújtottak segítséget,

gyűjtés szerveztek az unokáját egyedül nevelő idős hölgy részére, akinek a lakása tűzben károsodott,

Ajándékozás az általános iskola speciális tagozatán, a kollégiumban, valamint az Esély Klubban.

Lehetőségeikhez mérten több éve segítik a helyi Mentőállomást is.

A Nagyváradhoz közel eső Belfényér falu gyermekotthonába tartós élelmiszert, ruhát vittek.

Elsősorban a helyi embereken igyekeznek segíteni, de természeti katasztrófa idején gyűjtést szerveztek és az adományt elvitték a szükségét szenvedőknek.

Az egyesület minden tagja önkéntes, karitatív munkát végez.

Tevékenységük elismeréseként Gyomaendrőd Város Önkormányzatának Képviselő-testület az Élet Másokért Egyesület részére Gyomaendrődért Díjat adományozott.

Babos László

Babos László Garán született. Általános iskolába Gyomán a Fiúiskolában járt, a szakiskolát Tokajban a SZÖVOSZ Iskolában végezte. Érettségét 1975-ben, felsőfokú szakmai képesítését 1985-ben szerezte meg.

Dolgozott a gyomai Földműves szövetkezetben, majd 33 esztendőig töltött el a többször nevet változtatott Gyomaendrőd és Vidéke ÁFÉSZ-nél. Tevékeny korának utolsó 10 évét a „Bethlen Gábor” Szakiskolában szakoktatóként, tanárként töltötte, innen ment nyugdíjba.

A nyugdíj számára nem a nyugodt semmittevést jelentette. Már korábban érett benne a gondolat, ha egyszer elég ideje lesz, szeretett lakóhelye, Gyoma település történetével foglalkozik majd. Helytörténeti anyaggyűjtésbe kezdett és elkészült az első kis füzetecske. A megjelentetéshez jelentős segítséget kapott a Bethlen Alapítványtól. Ez a kapcsolat az Alapítvánnyal ma is élő, termékeny. Szinte évenként jelenik meg egy-egy könyv, amelynek szerzője vagy társszerzője Babos László, kiadója pedig a Bethlen Alapítvány.

Az eddig megjelent kiadványok:

Az egyesülettől, a várossá nyilvánításig,

Volt egyszer egy ÁFÉSZ, majd ennek második bővített kiadása,

Gyoma múltjáról jelenidőben /társszerzőként/
A Bethlen Gábor szakiskola 95 éve /társszerzőként/
160 éve fogadta Gyoma indóháza az első vonatot,
Gyomai cigányok,
Gyomai kettős hársfasor,
Magyar Galamb és Kisállattenyésztő Egyesület krónikája,
Gyomaendrőd labdarúgásának krónikája.

Gyoma, majd Gyomaendrőd közéletében szinte folyamatosan, tevékenyen részt vett. Társadalmi, közéleti tevékenysége során 1980-1990 között a Gyomai, majd a Gyomaendrődi Tanács V.B. tagja, 1998-2010 között a Gyomaendrődi Képviselő-testület tagja volt. 1990 –ben Településfejlesztő Társadalmi Munkáért Érem bronz fokozata kitüntetésben, 1991-ben Szövetkezeti Munkáért Érem ezüst fokozata kitüntetésben részesült.

Kultúra őrző, helytörténeti jelentőségű tevékenysége elismeréséül, Gyomaendrőd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete Babos László részére Gyomaendrődért Elismerő Oklevelet adományozott.

Dr. E. Szabó Zoltán

Dr. E. Szabó Zoltán Gyulán született, gyermekkorát Endrődön töltötte. Szeghalmon járt gimnáziumba, majd Szarvason végezte el a középfokú tanítóképzőt. A Szegedi Tanárképző Főiskolán rajz és ének-zene szakos tanári oklevelet, majd a József Attila Tudományegyetemen pedagógia szakos oklevelet szerzett. Az Eötvös Loránd Tudományegyetemen egyetemi doktori fokozatot, majd ugyanitt PhD fokozatot szerzett.

Orosházán kezdte a tanári pályáját, majd a Szegedi Tanárképző Főiskolán, a Pszichológiai Tanszéken lett tanársegéd. 1967-től került a Kaposvári Tanítóképző Főiskolán tanított közel 20 éven keresztül. A Békéscsabai Tanítóképző Főiskola megalakulásakor, 1986-ban került Békéscsabára, és nyugdíjazásig a főiskolán, illetve annak jogutódjain tanított. 1992-ben nevezték ki főiskolai tanárrá, többféle beosztásban tevékenykedett, volt tanszékvezető, főigazgató-helyettes és rektorhelyettes is.

Először gyermekkorában, majd főiskolás éve alatt foglalkozott a festéssel. Már az általános iskolában kiváló tanárai voltak, akik megszerettették tanítványaikkal a művészeteket. Szarvason Cs. Pataj Mihály festőművész, Szegeden Fischer Ernő és Vinkler László voltak a mesterei.

Hosszú évek alatt a pedagógusi hivatás és tudományos munkái mellett festőművésszé ért. Békéscsabán újra festeni kezdett és tagja lett a Békéscsabai Művészeti Társaságnak. Festményeivel 35 önálló és számos kollektív kiállításon szerepelt. 46 országban járt tanulmányúton tanárként, festőként vagy operatőrként.

E. Szabó Zoltán festményein felsejlenek gyermekkorának emlékei, miként a máig festésre csábító gyomaendrődi táj, az erdők, mezők ölelésében méltóságteljesen kígyózó Hármas-Körös, az árteri fák sejtelmes árnyai, a holtágak nyugodt víztükrének csillogó látvány-élményei. Festményeiben ott ringnak a Kapos folyó két partján épült város fénylő emlékképei, a Zselic-dombság csodálatos díszletei, és annak a közel 50 országnak, a sok-sok feledhetetlen szépségű tájnak az illata, a színe, a regényessége is, ahová utazásai során eljutott.

A 80. születésnapjára alkalmából Gyomaendrődnek kívánta kedveskedni a 35 db különböző témájú festmény adományozásával, mely több hetes kiállítás keretében került bemutatásra a Vidovszky Béla Városi Képtárban.

Tagja a Magyar Tudományos Akadémia Békés Megyei Tudományos Testületének és a Körös Irodalmi Társaságnak. Éveken át tagja volt a Magyar Pedagógiai Társaságnak is, egy ideig e társaság Békés Megyei Tagozatának vezetőségében is tevékenykedett.

Kulturális tevékenysége elismeréséül Gyomaendrőd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete Dr. E. Szabó Zoltán részére Gyomaendrődért Elismerő Oklevelet adományozott.

Kutyajólét – Gyomaendrőd Kutyáért Állatvédő Egyesület

2018 januárjában gyomaendrődi állatbarátok kis csoportja összefogott, hogy a helyi ebrendészeti telepen lévő kutyák számára

befogadókat próbáljanak keresni. Az eltelt 3 év alatt majd 1000 kutyát sikerült megmenteniük, gazdához, vagy átvevő szervezethez juttatva őket. Teljesen ismeretlenek voltak az állatvédelemben, a semmiről indultak. 2019 júniusában hivatalos állatvédő egyesületet hoztak létre. Több, országosan elismert szervezettel van kapcsolatuk, ahol a kutyákat fogadják és a további gazdásítás onnan történik. Az egyesület elsődleges célja az állatok - elsősorban a társállatok - védelme, rehabilitációja, a kulturált állattartás feltételeinek terjesztése, a kulturált állattartás feltételeinek megteremtése, egy olyan telep működtetése, mely állatvédelmi jelleggel működik.

Nemcsak az állatok mentésében vállalnak feladatot, hanem a szemléletformálásban, nevelésben is. Csoportos látogatásokat szerveztek a telepre, ahol a látogatók igen nagy létszámban sétáltatták a kutyákat. Ezek az alkalmak minden látogatóra nagy hatást gyakoroltak és segítik az állatvédelem fontosságának megértését. A helyi lakosság körében is egyre nagyobb erkölcsi elismerésben van részük, hiszen Gyomaendrődön is sok állatbarát ember él. A közösségi oldal segítségével folyamatosan tájékoztatást nyújtanak az elveszett, örökbe fogadható kutyákról, valamint a kapott támogatásokról.

Az állatvédelem ma már társadalmilag elvárt tevékenység.

Ehhez kellenek olyan közösségek, elhivatott személyek, akik szívügyüknek érzik és vállukra veszik ezt a sokrétű, embert próbáló tevékenységet. Ebben nyújt segítséget a Kutyajólét – Gyomaendrőd Kutyáért Állatvédő Egyesület.

Környezet- és természetvédelmi tevékenységük elismeréséül, Gyomaendrőd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Kutyajólét – Gyomaendrőd Kutyáért Állatvédő Egyesület részére Gyomaendrődért Elismerő Oklevelet adományozott.

A díjat átvette: Szentpéteri Úrhin Ildikó, az egyesület elnöke.

Gyomaendrőd Önkormányzata a több évtizeden át, a köz szolgálatában végzett tevékenység előtti tisztelgéssel kíván megemlékezni azokról, akik az oktatásban, szociális ellátásban közművelődésben és a közszolgálatban eltöltött hosszú idő után az elmúlt egy évben aktív pályafutásukat befejezték és nyugállományba vonultak.

Pedagógusok és oktatásügyben dolgozók

- Ladóné Vígh Ibolya
- Gyetvai Jánosné
- Giricz András Zoltán
- Fekécs Éva Ella
- Mészárosné Stef Ilona
- Kovácsné Bácsi Ilona
- Galambos Lajos Gergelyné
- Horváth Zsigmondné
- Kiszely Ernő Béláné
- Bernáthné Butsi Erika
- Gál Imre
- Erdős Dániel
- Gyetvai János

Szociális dolgozók

- Fülöp Zoltán
- Józsik László
- Kiss Jánosné
- Nagy Béláné
- Ráczné Szántó Mária
- Varjú Lászlóné
- Veresné Kós Judit

Közművelődés

- Gottfried Sándorné

Közszolgálat

- Arnótszky Györgyné

Szerkesztőségünk minden kitüntetettnek szeretettel gratulál.

CIVIL SAROK

Interjú a gyomaendrődi olimpiai bajnokkal

*„A sport a test útján nyitja meg a lelket.”
(Szent-Györgyi Albert)*

Nézi a vizet, és minden idegszálával várja, hogy induljon a verseny! Az izmok megfeszülnek, az adrenalin az egekbe szökik, az evezőlapát engedelmeskedik, és siklik a kajak, úgy, ahogyan ő irányítja. Nem, még nem tudja, hogy dobogós lesz –e? De nemcsak ez hajtja! Vallja, számára a precízen elvégzett kemény munkának van értelme. A test átlényegül, átadja magát a szellemnek, mert minden a fejben dől el! Vagy megvan benned, vagy soha sem lesz meg! Ezt nem lehet megszerezni!

Tótka Sándor nyerte a kajak – kenusok K-1200 méteres távjának döntőjét a tokiói olimpián! Ebből az alkalomból beszélgettem vele!

Nagy szeretettel, szívből gratulálok! Hogyan éled meg az olimpiai bajnoki címedet? Lassan helyére kerül minden, elhiszed most már, hogy a tiéd?

Amikor megnyertem az olimpiát, nehezen hittem el, mint egy álom, olyan. Amikor ránézek az éremre, akkor tudatosul az egész, hogy mit vittem véghez.

Az olimpiára való felkészülésben mi okozta a legnagyobb nehézséget, amellyel meg kellett küzdened, és minden nap foglalkoztatott a gondolat?

A regeneráció okozta a legnagyobb nehézséget. Addig edzettem, amíg a testem bírta, de a fejem vitt volna tovább. Mindig a saját korlátjaimat feszegettem! És valóban, minden nap foglalkoztatott a gondolat, reggeltől estig állandóan az járt a fejemben. Reggel nyújtással kezdtem, meditációval, olvasással, és az estét is így fejeztem be, nyújtással.

Amikor felszállt veled a gép Tokió felé jóleső érzés kerített hatalmába? Vajon megfordult a fejedben, hogy éremmel térsz haza?

Hazudnék, ha azt mondanám, hogy nem gondoltam erre. Volt a fejemben egy végsebesség, ez 25km/óra, az edzőm, azt mondta, hogy akkor nyerni fogok! És ezt nem tudtam az akklimatizációs edzőtáborban elérni, de az előfutamban, az olimpián sikerült 25,1 tizeddel mennem. Akkor már sejteni lehetett, és az edzőm is biztosított, hogy nyerni fogok. Azonban próbáltam a jelenben maradni, nem a jövővel foglalkozni! Ez nagy kihívás számomra mindig!

Hogyan töltöd a verseny előtti órákat?

Másfél órával szeretek kiérni a pályára, melegítek a vízen, előtte bemelegítő masszázst kapok, átgyúrják a testemet. Egyébként minden olyan, mint egy szokványos reggel, felkelek, mosakodom, fogat mosok, majd elmegyek a versenypályára, semmi különleges!

Besiklott a kajak, mindannyian vártuk az eredményhirdetést, de hosszúnak tűnt az a néhány másodperc! És bemondták, megvan az első hely! Felzúgott az obligát éljenzés egész Magyarországon, Gyomaendrődön pedig a legerősebben!

Amikor beértem a célba, és vártam az eredményt, hosszú időnek tűnt, 10-15 másodperc, kiírták a nevemet: elképesztően örültem, megkönnyebbülést éreztem, leírhatatlan érzés. Izgatott voltam,

Tótka Sándor olimpiai bajnok

hogy a nyakamba vehetem majd az aranyat, hiszen ezért dolgoztam évekig!

Gyomaendrődön mindenki érted szurkolt, izgult! Nagyon büszkék vagyunk rád! Érezted a támogatást, a szurkolást?

Hogyne éreztem volna! Nekem tolták legjobban a hátamat. Egy egész nemzet állt mögöttem! Elképesztően nagy támogatást kaptam. Minden egyes ember támogatását éreztem. Szükség is volt erre, kellett nekem, hogy megnyerjem a versenyt! Sokan szurkoltak, Gyomaendrődről, Pestről, barátok, a családom. Nekem szurkoltak a legtöbben! Éreztem a lendületet, a lökést! Köszönöm szépen!

Biztos vagyok benne, hogy sok sportolónak, kicsinek és nagynak példakép lettél!

Igen, én is úgy gondolom, hogy példakép lettem. Megkeresnek, képet, aláírást kérnek. A kicsi Tótka Sanyi jut eszembe, amikor nekem is annak idején milyen fontos volt, ha találkoztam olyan sportolóval, akire felnéztem. Többen mondják, türelmes vagyok, igyekszem. Akinek tudok, segítek jelenlétemmel, hiszen lehet, az élete változik meg. Ez az én dolgom, hogy példát mutassak!

Vége az Olimpiának, de már is új kihívásokra készülsz?

Most volt az országos bajnokág: 2. helyen végeztünk, függőben van, hogy indulok-e a világbajnokságon. 100 méteres sprint-versenyem lesz Moszkvában hamarosan. Nem akarom túlfeszíteni a húrt, mert lehet, hogy mentálisan és fizikailag is olyan állapotba kerülnék, amiből nehezen jövök ki.

Meg sem merem kérdezni, van –e szabadidőd?

Az én napom is 24 órából áll. Minőségi idővel szeretem kitölteni, aludni nagyon szeretek. Aztán soup-ozni, jó kikapcsolódást nyújt, Ágival együtt kirándulunk, filmet nézünk, a golfot is szeretem.

Mikor vagy boldog?

Akkor vagyok boldog, ha a jelenben élek. Ha nyomás alatt vagyok, nehéz nem a jövőre gondolni, nem tudom befolyásolni a jövőt, és ezért izgulok, hogy milyen lesz? Egyébként sok könyvet olvasok ezzel a kérdéssel kapcsolatban. Azonban, ha a jelenben vagyok, akkor ott kell, és akkor kell jól éreznem magam. Tehát a jelenben maradás a célom, akkor vagyok boldog! És élvezem az életet!

„Valaki az Értől indul el. És befut a szent, a nagy Océánba” (Ady)

Az Ér egyenlő a Körössel, az óceán pedig a világ teteje, a csúcs, van még ettől feljebb? Vágysz még valamire?

Nagyon tetszik ez az idézet! Tökéletesen tudok vele azonosulni! Érdekes, de mindig van feljebb. Örülök, hogy bekerültem az olimpiai bajnokok előkelő klubjába. A 2028-as los angelesi olimpiáig biztos tervezek, a következő két olimpiáról is érmet szeretnék szerezni, akár arany érmet is. Szeretném bővíteni az érem gyűjteményemet!

Lesz miért felkelnem! Azonban most nagy – nagy pihenésre van szükségem, hogy a három év múlva kezdődő, Párizsban lévő olimpián jól szerepelhessek!

**További eredményes felkészülést, jó egészséget, sikereket kívánok, és munka utáni édes pihenést!
Köszönöm szépen és az interjút is!**

Gyomaendrőd, 2021. 08. 24.

Hunya Jolán
fotók: Szabó József és Zo Lee

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kó...
Isten áldjon! Te légy végső álmlunk,
s ivadékainkba szebb Jövő!

Timár Máté

Marsiné Giricz Erzsébet Eszter 1946-2021

„Higgyünk mesében, hogy... volt egyszer
életünknek oly csoda-fája,
melynek dérbén, ködben és fagyban
nyílt, pompázott mese-virága!”

/Márton Gábor: Kései virágok (részlet)/

Egy szeretett hozzátartozó, barát elvesztése nagyon fájdalmas tud lenni, főleg ha tudjuk, hogy mekkora úr marad utána. Ilyenkor feltörnek a személyes emlékek, a közös munkák, utazások, bizalmas beszélgetések, nevetések, az utolsó találkozás emléke, amikor mindketten éreztük, sejtettük, hogy nincs tovább és lehet ez volt az utolsó lehetőségünk a találkozásra a földi utunk során.

Marsiné Giricz Erzsébet Eszter: Feleség, Anya, Mami, Déd mami, Barát (1946-2021)

1946. május 24-én született Endrődön. Édesapja Giricz Imre borbély, édesanyja Hornok Regina kereskedő negyedik gyermekeként. Két bátyját nem ismerhette, őket csecsemőként ragadta el a halál, majd még kicsi gyermekként édesapját is elveszítette. Ettől kezdve édesanyjára maradt a gyermekek felnevelése. Nem volt könnyű gyermekkorra félárvaként, ráadásul meg kellett küzdenie egy, abban az időben félelmetes gyermekbetegséggel, a gyermekparalízissal is. A nehézségek ellenére is boldogan élte gyermekéveit édesanyjuk szerető gondoskodása mellett Pisti öccsével, valamint imádott nővérével, Katókéval, annak hirtelen és értelmetlenül bekövetkezett haláláig. Ez feldolgozhatatlan tragédiaként hatalmas bánatot és törést jelentett a család számára. Édesanyja egészsége megroppant, így rá gyermekként sok feladat hárult.

Általános iskolai tanulmányai befejeztével cipőfelsőrész-készítőnek tanult, ahol megismerkedett a körösladányi származású Marsi Jánossal, és 1966-ban összeházasodtak. 1967-ben megszületett első gyermekük, Andrea.

A gyermeknevelés, a családi feladatok és a munka mellett 1968-ban érettségi vizsgát tett, majd 1972-ben Szegeden elvégezte a középfokú postaforgalmi képzést, szakvizsgázott. Leszázalékolásáig az Endrődi Magyar Posta dolgozója volt, ahol a közösségben igazi baráti hangulat uralkodott.

1973-ban megszületett második gyermekük, Csabi. Munkája mellett nagy odafigyeléssel nevelte őket, egyengette útjukat, és támogatta férje tanulmányait is. Gyenge egészségi állapota miatt 1989-ben leszázalékolták. Nagyon hiányzott neki a szeretett és nagyra becsült közösség, de az élet kárpótolta őt még abban az évben Anna, majd három évvel később Marci unokájával.

„A két gyermek megszületése után vált „MAMIVÁ”, ami új feladatok elé állította őt. Szívesen és sokszor utazott a gyermekekre vigyázni, és szintén gyakran hozta Papóval együtt Endrődre

„Annácskát és Marcust” (ahogyan szeretett unokáit emlegette) – olvashatjuk a család visszaemlékezéseiben.

Számtalan társadalmi tevékenységet végzett alapítványoknál, illetve a „Városunk” Gyomaendrődi havilap szerkesztőbizottságának is tagja volt. Öt éven át örvendeztette meg az olvasót érdekes, a település életéről szóló cikkeivel. (1995-2000) 2003-tól a „Kelet” című Békés megyei közéleti hetilap külső tudósítója lett. Fáradhatatlanul dolgozott és viselt tisztséget olyan szervezetekben, ahol az ifjúságért kellett tevékenykedni: „Hittel a Holnap Ifjúságáért Alapítvány” kurátora, „Kisréti Gyógyszállóért Alapítvány” a „Honismereti Egyesület” szervező-titkára, „Természetjárók Tájévalók Közhasznú Egyesület” elnöke, „Múzeumbarátok Köre Közhasznú Egyesület” elnöke, a „Civil Szervezetek Körösvölgyi Szövetsége” alelnöke, sajtóreferense. Aktív tagja volt a helyi Egyházközségnek, a Mária Társulatnak. Elmondhatjuk, hogy Igazi lokálpatriótaként élete legjavát a családján kívül a közösségnek szentelte.

1992. április 2-től tagja a Kereszténydemokrata Néppárt Gyomaendrődi Szervezetének és a Kereszténydemokrata Szövetségnek egyaránt. Hosszú ideig titkári feladatot, majd átmenetileg elnöki tisztséget is betöltve, odaadóan végezte a rá bízott munkát. Aktív tagja volt a KDNP Békés Megyei és Országos választmányának is. Személyisége meghatározó és példaértékű volt mindenki számára, akire mindig, minden körülmény között lehetett számítani. Az elmúlt, közel 30 év alatt keresztény érzelmű, bátor, derékas kiállásával segítette az Alapszervezet és a Szövetség életét. Példamutató munkájával mintaként szolgált a közösség számára, hiszen ebben látta beteljesülni hazája, szülőföldje és családjá iránt érzett köteletségét, szeretetét.

Érzéseiről így vallott korábban:

„Olthatatlan szeretet fűz szülőföldemhez, szüleim pátiriámhoz, Endrődhez. Itt születtem és mindig is itt éltem, itt szeretnék meghalni is! Fiatalon leszázalékoltak, így ami erő bennem maradt a családomon kívül, a közösségnek és Endrődnek szenteltem.”

Ugyan egészségi állapota ingadozó volt, sokféle betegség érte utol, de ezekkel mindig bátran és sikeresen vette fel a harcot, hiszen hite, élni akarása, a családjához, barátaihoz, feladataihoz fűző szeretete erre ösztönözte. Küzdeni és soha fel nem adni!

„Problémái ellenére mindig boldogsággal és büszkeséggel töltötte el, ha szeretteiről beszélhetett és mesélhetett. Anna és Marci, valamint párjaik, táncművészekként gyakorta adtak lehetőséget a büszkélkedésre, de őt ugyanilyen büszkeséggel töltötte el két gyermekének minden sikere és két dédunokájának megszületése is” - emlékezett erre az időszakra családjá.

2019-ben a legnagyobb fájdalom érte, ami édesanyját érhet, hiszen hirtelen és váratlanul elveszítette fiát, Csabát. Annak halála olyan úrt hagyott benne, amivel egyre nehezebben tudott együtt élni és megküzdeni. A pandémiás időszaknak is köszönhetően, otthonából ritkán mozdult ki, szinte csak a telefon jelentette számára a külvilággal való kapcsolatot.

Isten ajándékaként várta a márciusban születendő második dédunokát.

Április elején legyengülve érte őt a vírus és szakította ki otthonából. Utolsó hónapjaiban ágyhoz kötve már csak az elméje volt a régi, a teste nem akart engedelmeskedni. Azt az ajándékot azonban, amire még nagyon vágyott, Isten kegyelméből megkapta, hiszen betegágyán, szinte teljes mozdulatlanságra ítélve megláthatta és karjaiban tarthatta újszülött, második dédunokáját. Családjá, barátai mindvégig mellette álltak, aggódva figyelték egyre gyengülő állapotát. Hosszú szenvedés után 2021. augusztus 4-én, Szentségekkel megerősítve a Jóisten magához hívta. Utolsó útjára az Endrődi Szent Imre-templomból kísértük hamvait szeretett fia mellé, 2021. augusztus 17-én.

Drága Erzsike! Tisztelettel és szeretettel veszünk végső búcsút a család és az egész közösség nevében. Köszönjük odaadó szeretetedet, munkádát, előrelátó gondoskodásodat, barátságodat, amelyben reszesítettél bennünket!

Búcsúznak Tóled! Emléked legyen áldott, nyugalmad, pihe-nésed csendes!

„ha szeretet van, akkor nincs veszély,
nem győz se baj, se szenvedély,
Bár por-testünk sír szája várja,
lelkünkért az Úr karját kitarja.”

/Márton Gábor: Summa cum laude (részlet)/

Lejegyezte: Lehóczkiné Timár Irén

Polgármesteri

t á j é k o z t a t ó

Gyomaendrőd Város Önkormányzatának újabb pályázata lett sikeres. Több mint 284.000.000 Ft-ot nyertünk csapadék-víz-hálózatunk korszerűsítésére. A fejlesztés a gyomai és az endrődi városrészt is érinteni fogja:

- A gyomai településrész Fő utca, Bajcsy Zsilinszky és Kossuth Lajos utcák, valamint a MÁV pályatest által határolt terület (Kossuth, Tompa, Bocskai, Zrínyi, Pásztor, Petőfi). A részöblözetben belül 2060 fm csatorna felújítása válik szükségessé, melynek 18%-a zárt, 7%-a burkolt.
- Kállai Ferenc utca csatornázatlan szakaszát földmedrű vízelvezető elemmel kívánjuk ellátni, 223 fm hosszban.
- A Hősök útja páratlan oldalán a Rákóczi Ferenc utca és a Mirhóhát utca szakaszai között a Mirhóba, mint befogadóba szikkasztó jellegű csatorna építését irányozzuk elő. A Kiszéti és a Budai Nagy Antal utca által határolt tömbök belső összekötését biztosító Hunyadi János utca öt szakaszát keresztmetszeti adottságok miatt burkolattal látjuk el, befogadást a Kálvin utca Hősök útja felé terjedő felújítandó szakasza biztosítja. A Kálvin utca felső végén földmedrű csatornával jutunk el a Gárdonyi utcai befogadóig. A Hantostkerti holtág belső öblözetében a Semmelweis utcán a keresztmetszeti adottságok szintén burkolást tesznek szükségessé. A részöblözetben belül 1526 fm csatorna felújítása válik szükségessé, melynek közel 50%-a burkolt.
- Endrődi városrész: Polányi utca, Blaha utca, Selyem út, Curgó utca, Korányi utca bizonyos szakaszai. Összesen 3380 fm.

Év elején nyújtottuk be egy útfelújítással kapcsolatos projekt ötletünket a Belügyminisztériumhoz. Célunk a Kossuth út - Bajcsy úttól Hősök útig terjedő szakaszának - teljes felújítása, illetve a Hősök útjának - a Rákóczi úti kereszteződéstől a Kiszéti úti kereszteződésig tartó - teljes szakaszának a felújítása volt. Pályázatunk 40.000.000 Ft-os támogatásban részesült, melyet Önkormányzatunk a tervezői költségbecslés szerint 22.000.000 Ft önerővel kell, hogy kiegészítsen.

Ebben az évben már valósítottunk meg vagy még fogunk megvalósítani saját erőből is út-, járda és parkoló építéseket és felújításokat. Ezeket az alábbi táblázat tartalmazza:

Útfelújítás

Somogyi Béla utcai burkolat felújítás	418 m
Polányi Máté utcai burkolat felújítás	35 m
Kántorkert utca	132 m
Fazekasi úti burkolat felújítás	76 m
Újkert sori burkolat felújítás	283 m
Kátyúzás	3000 m ²
Mirhói utca meghosszabbítása	70 m
Pásztor János út Kállai út kanyarodó ív szélesítés	45 m
Hatház utca (nyomvonal megszülyedés)	31 m

6765/1 hrsz. burkolat felújítás (Fűzfás-zugi holtággal párhuzamos útszakasz)	367 m
Gyepmesteri telepi út	800 m ²
Kocsorhegyi út	600 m ²
Öregszőlő	1600 m ²
Hősök útja	518 m
Kossuth út	613 m

Kivitelező: Swietelsky Magyarország Kft

Járda felújítás

Október 6. ltp	142 m
Bajcsy Zsilinszky út Kossuth út és Rákóczi utca között	138 m
Hídfő úti járda	150 m
Fő út 100.	85 m
Kőrösi Csoma Sándor 3-5.	7,2 m
Polányi - Blaha sarok	9,6 m
Selyem 23.,	27 m
Vaszkó Mihály 16.,	50 m
Vaszkó Mihály - Blaha sarok	11,5 m
Korányi 19-19/2.	74 m
Vasvári Pál utca 3-5.	75 m
Szélmalom utca 2-6.	75 m
Szélmalom utca 20-28.	100 m

Parkoló építés és felújítás

Hősök út-Rákóczi út kereszteződés	3 férőhely
Fő út 14. szám előtt	2 férőhely
Október 6. ltp	19 férőhely
Kossuth út	21 férőhely

Gyomaendrőd Város Önkormányzata a Nemzeti Kulturális Alap maradványa terhére 250 000 000 Ft vissza nem térítendő támogatásban részesül a „Kállai Ferenc Múzeum és az Aranka Játékbaba Múzeum felújítása, korszerűsítése” céljára.

A projekt során a meglévő Vidovszky Béla Városi Képtár épületének kibővítése és felújítása történne meg. Terveink szerint a már meglévő épület külső homlokzata kerülne felújításra, illetve az épület mögötti területen két új épületszárny épülne. Ezekben kaphatna helyet az Aranka Babamúzeum gyűjteménye. A másik szárnyban pedig végre állandó kiállítás nyílhatna a Kállai hagyatékából.

Toldi Balázs

Polgármester

5500 Gyomaendrőd, Selyem út 124.

Tel.: +36-66-521-600 Fax: +36-66-283-288

polgarmester@gyomaendrod.hu

www.gyomaendrod.hu

Katolikus oldal

Zarándokúton voltunk

Augusztus hónapban három szép Mária-ünnepünk is van: augusztus 5-én Havas Boldogasszony, augusztus 15-én Nagyboldogasszony, 22-én pedig Szűz Mária Királynő ünnepe. Ezért láttuk jónak, hogy még ebben a hónapban beütemezzünk egy szép zarándoklatot, és „hazalátogassunk” égi édesanyánk valamely kegyhelyére. Így augusztus 23-án, hétfőn egy 41 fős zarándokcsoporttal zarándokúton voltunk Máriabesnyőn és Márianosztrán. Kora reggel, fél 6-kor indultunk, első úticélunk Máriabesnyő volt. A kegytemploma kapucinus szerzetesrendi atyák gondozásában áll évszázadok óta. A templomot építtető gróf Grassalkovich Antal az olaszországi Lorettóból hozott egy kegyszobor másolatot, amely számára egy díszes templomot emelt. A templom alapjainak ásásakor a földben egy apró, mindössze 12 centiméteres, csontból faragott Mária-szobrot találtak a munkások. A gróf ezt megtisztította, egy díszes ezüst szekrénykébe helyezte, és ez került az újonnan épült templom főoltárára. Hamarosan csodás események és gyógyulások kezdtek arról tanúskodni, hogy a Szűzanya kiválasztotta magának ezt a szent helyet, mint a kegyelmek és csodás imameghallgatások helyét. A Szentszék jóváhagyta a besnyői kegyhely látogatását a hívek számára, és teljes búcsút engedélyezett az oda zarándoklóknak. Máriabesnyőn szentmisét mutattunk be és imádkozhattunk a Szent Szűz csodatevő kegyszobra előtt. Ezután megtekintettük a templom alatti kriptát, ahová a templomot emelő Grassalkovich Antalt és feleségét, Klobisitzky Teréziát temették, illetve családjuk néhány tagját.

Ezt követte egy rövid ebédszünet, majd Gödöllőn a Grassalkovich kastélyt tekintettük meg. Elkápráztató volt a kastély teremtései végig járnai: a gyönyörű faragott bútorok, falikárpitok, értékes gobelin-képek, kristálycsillárok és egyéb, értékeiből értékesebb berendezési tárgyak betekintést engedtek számunkra a XVIII. századi nemesi családnak mindennapjaiba.

A gödöllői kastély után a márianosztrai pálos kegytemplom felé vettük utunkat. Az egykori pálos kolostort még II. József, a „kalapos király” vette el a szerzetesektől és alakította át börtönné, -maig börtönként működik. A templom azonban egy igazi barokk ékszerdoboz! Szébbnél szebb aranyozott, faragott oltárai vannak, de igazi kincse a főoltáron őrzött kegykép, mely a lengyelországi, częstochowai „Fekete Madonna” kegyképének másolata.

A márianosztrai kegytemplomban szentséges litániát imádkoztunk a Szent Szűz csodatevő kegyképe előtt, majd a pálos szerzetes, András atya által bemutatott templom ékességeit tekinthettük meg.

Ezután hazaindultunk, hisz hosszú út állt előttünk. Későn este kicsit fáradtan, de lelkileg annál inkább feltöltődve érkeztünk haza. Gyönyörű lelki nap volt, melyen Szűz Mária lábai elé tehetjük kérésünket, köszönetünket, hálaikat, és abban a tudatban térünk haza, hogy Mária égi anyánk személyében hatalmas közbenjárónk van az égben, aki sosem feledkezik el földi gyermekeiről, amint azt ősi Mária-imánkban is valljuk: „Azért bizton mondom minden szenvedésben: Mária mindig segít, minden időben! Biztosan állítom életben s halálban: Mária mindig segít, minden balsorsban!”

Czank Gábor plébános

Márianosztra

Gödöllő

Máriabesnyő

„REMÉLHETÜNK MÉG, VAGY TOVÁBB TŰRJÜNK?” - könyvbemutató Hunyán -

Július 17-én könyvbemutatót tartottak a hunyai Művelődési Házban, melynek keretében a település kialakulásáról szóló, Hegedűs Bence tollából származó „Remélhetünk még, vagy tovább tűrjünk?” című kötetet ismertették a közönséggel. Régóta váratott magára ez az esemény, hiszen a mű már 2020 tavaszán elkészült, azóta elérhető is volt, de a pandémia miatt kialakult helyzet csak most tette lehetővé a bemutatást.

Szujó Péter könyvtáros bevezető szavait követően Hegedűs Roland polgármester köszöntötte a megjelenteket, aki örömét fejezte ki, hogy az elkészült mű aprólékosan, minden adatot belefoglalva mutatja be azt, hogy honnan indult Hunya község története.

A modern technikának köszönhetően az ünnepi esemény részese lehetett néhai Vaszkó Irénke néni is, az Endródi Tájház létrehozója. Pár évvel ezelőtt ugyanezen a helyszínen vett részt egy helytörténeti kiállításon, és az akkor elhangzott szavait egy videofelvétel hallgathattuk meg újra. Irénke néni jelszava „a mindent összegyűjteni, mindent megmenteni” volt, és az ő hatása döntő volt abban, hogy a szerző a mű megírásához fogott.

Dr. Szonda István, az Endródi Tájház és Helytörténeti Gyűjtemény vezetője kiemelte, hogy a szerző egy nagyon hiteles és nagyon alaposan feltárt dokumentumokra alapozott történelmi olvasókönyvet adott a kezünkbe. Igyekszik a kezdetektől fogva bemutatni a település

történetét, de a súlypontja arra a fontos időszakra esik, amikor ez a település hosszú évek küzdelme árán önállósodott és az önállóság útjára lépett, ami nem volt olyan egyszerű. Itt értjük meg a könyvnek a címadását. A különféle jegyzőkönyveket, levéltári forrásokat megbeszélte, végig olvasta, végig kutatta a szerző, és sokszor, vitairatként olvashatjuk ezt a részt arról, hogy milyen problémák és feszültségek adódtak Endrőd község vezetősége és a helyi közösség

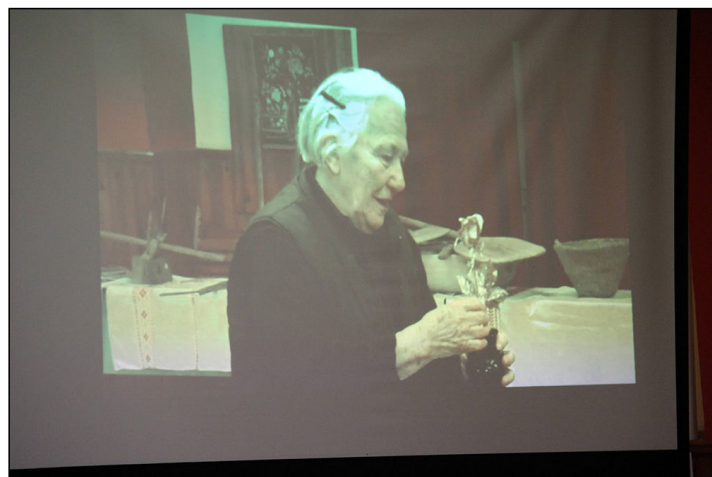
között. Személy szerint kiderül a könyvből, hogy kik voltak, akik segítettek ezt, és kik voltak, akik úgy érezték, hogy ez nem jó, és akadályozták. Az író mindezt levelekkel, írott dokumentumokkal tárja az olvasó elé. Kiemelte, hogy nagy dolog ennek a kötetnek a megszületése, ugyanis a környező települések közül a legtöbb hozzá sem fogott ahhoz, hogy múltját rendszeresen föltárja és bemutassa.

Elmondta, hogy a szerző nem a sivatagba pottyant és nem a semmiből kellett dolgoznia, hanem voltak elődei, akik már tevékenykedtek és megmutatták neki azokat az irányokat, amelyeken el tudott indulni. Külön köszöntötte a megjelentek között Hunya község legidősebb férfi polgárát, Szabó Béla bácsit, aki a történelem és a régi tárgyak szeretetétől vezérelve létrehozta a helyi falumúzeumot, és aki ezen „elődök” közé tartozik.

A könyvbemutató utolsó harmadában Dr. Szonda István a szerzővel beszélgetett a kötet megírásának motivációjáról, és arról, hogy zajlott az alkotás folyamata, és mi lesz a megkezdett munka folytatása.

A könyvet az érdeklődők a hunyai Művelődési Házban és a helyi plébánián szerezhetik be.

Főszerkesztő
fotó: Soczó Géza

Endrőd 290 éves

Az Endrődiek Baráti Köre ebben az évben több rendezvényvel emlékezik Endrőd újratelepítésének 290. évfordulójára. Első rendezvényünk 2021. július 17-én volt, Endre napján. Ez nem véletlen, mivel a település neve az Endre személynévből származik. Másnap, július 18-án szentmise, aztán megemlékezés és koszorúzás volt, de erről előző számunkban már tudósítottunk.

2021. augusztus 21-én folytatódtak a megemlékezések. A Szent Antal Népházban a terem megtelt érdeklődőkkel, még pótszékeket is kellett behozni. Tímár Imre, az Endrődiek Baráti Körének elnöke nyitotta meg a rendezvényt. Kiállítást rendeztünk régi endrődi fényképekből, melyeken a templomot, a régi iskolákat, épületeket, s a hidat csodálhattuk meg, nevezetes emberek köszöntek ránk a múltból. A kiállítás egyébként bárki számára megtekinthető november 13-ig.

A közönség mellett jobbról a kéпкиállítás

A legnagyobb érdeklődést a Endrőd történetét felelevenítő film váltotta ki. Ez a film régi képekből feliratozva, zenei aláfestéssel készült, és megszólalt benne hangfelvételtől Pelyva Elek, Rózsahegy Kálmán, Kovács Mátyás, Vaszkó Irén és Szilágyi Imre. Az alkotást a szerző, Giricz László mutatta be. Néha megállította a vetítést és bővebb magyarázattal is szolgált.

A képeket, adatokat is ő gyűjtötte, ő szerkesztette az egész filmet. Hatalmas dokumentum- és tudásanyag gyűlt össze Laci-nál, és nem volt egyszerű 45 percre lerövidítenie Endrőd majdnem háromszáz éves történetét. Meg is állapítottam, hogy valószínűleg nincs élő ember, aki többet tudna Endrődről, mint ő. Hát kérem, a szülőföld iránti szeretet nagy dolgokra képes!

Az időutazás mindenkinek nagyon tetszett, többen meghatódva nézték a filmet, s a vége nagy taps lett. Endrőd története, reméljük még nagyon sokáig folytatódik most már Gyomával közösen.

Lássuk hát, nagy vonalakban miről is szól a film.

Az első ismert dokumentum, mely a települést említi, Zsigmond király idejéből, 1416-ból származik. Akkor úgy írták, hogy Endréd, 1450-ben Endreed, 1550-ben Endryd. Akkoriban latinul

jegyezték le minden hivatalos iratot, de hát a latinban nincs „ő” betű.

1630-ban már Endrőd-nek írták.

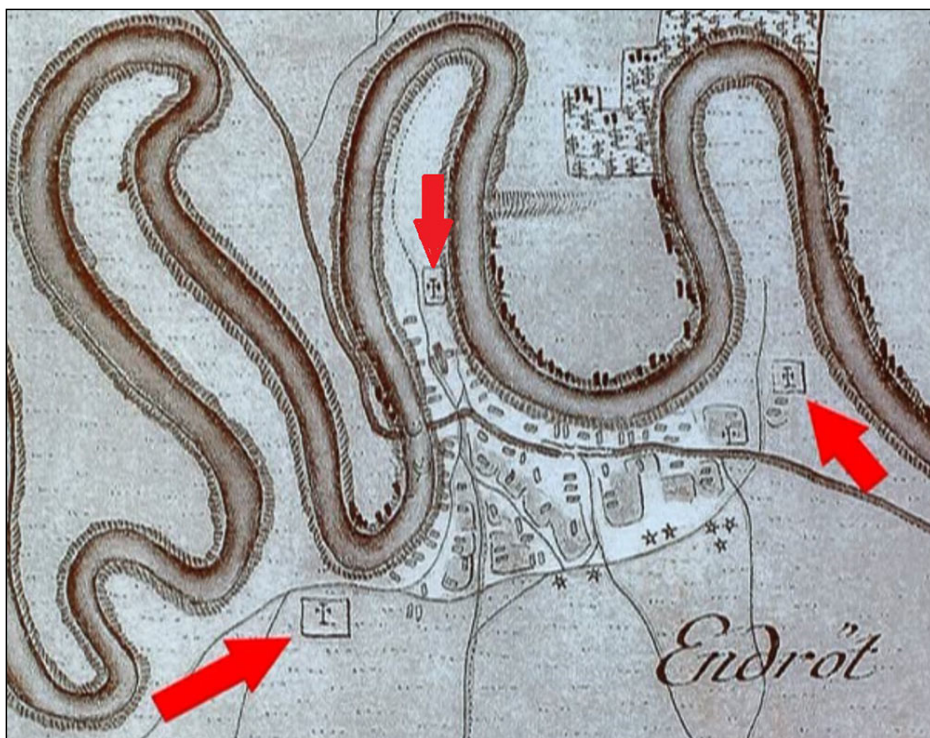
A török hódoltság idején elnéptelenedett, aztán 1711-től jöttek az első telepések, később pedig a Mezőberény melletti Nemes-Kerekiből kb. 40 katolikus család jött. Érkeztek még a Felvidékről Gyetvárol, Zsaluzsánból, Nógrád némely vidékéről. 1731-ben történik meg a falualapítás.

Endrőd a Kárpát-medence közepén, aránylag védett helyen, a Körös által körülölelt kis zugban és környékén helyezkedett el az áradásoktól mentes magasabb részeken. A képen jól látható az Szarvasvégi, a Gyomavégi temető, a régi templom helye a Templom-zugban, és a folyón való átkelés helye, a rév. (Ma a ligetbe vezető kis híd van a helyén.)

A mostani templom már a harmadik templom a település történetében, 1804-ben szentelték fel Szent Imre herceg tiszteletére.

A körgátat 1882-ben építették, a folyószabályozás 1885-ben fejeződött be.

Az első híd 1914-ben avatták fel, ezt a II. világháborúban

Endrőd

felrobbantották, 1945-ben adták át a második hidat, 1968-ban a harmadik hidat, 2009-ben a mai, negyedik hidat. Ezt 2014-ben avattuk fel, Endrődi-híd lett a neve, ahogy az emberek is nevezték.

A filmben sok híres ember is feltűnik, többek között Újházi Sándor és Miklós kántorok, gróf Apponyi Albert, Rózsahegyi Kálmán, Tímár Máté író, Kovács Mátyás tanító, Vaszkó Irénke, Márton Gábor tanító, Kossuth-díjasaink: Gergely Ágnes, Kunkovács László.

A filmben szó van a járványokról, melyek megtizedelték a falut, az amerikai kivándorlásról, a háborúkról, melyekben rengeteg katonát veszítettünk, a majdnem egy évig tartó román megszállásról, csendőrsortúzról és a kuláküldözés áldozatairól.

A huszadik század elején Endrődnek 13 és félezer lakosa volt, az emberek nagy része tanyán élt, vagyis ott lakott, ahol dolgozott. Önellátóak voltak.

Azóta folyamatosan csökken a lakosság, mára körülbelül 4 ezren maradtunk.

1982-ben egyesült Gyoma és Endrőd, 1989-ben városi rangot kapott a település.

Endrőd utolsó tanácselnöke Szilágyi Imre volt, aki ma már 80 éves, és ott ült a közönség soraiban.

Ennyit a filmről, nagyon érdekes és lebilincselő volt.

Könyvbemutató

Szilágyiné Németh Eszter mutatta be „Az Endrődiek Baráti Köre Egyesület története” című könyvet. Ez a nagy múltú baráti kör az 1950-es években jött létre, amikor nagyon sok tehetséges ember elkerült vagy elüldözték Endrődről, és kénytelenek voltak a nagyvárosban munkát keresni, megélhetést, szállást találni. Az endrődiek keresték egymás társaságát és segítették egymást.

E baráti társaság nem véletlenül jött létre és nem véletlenül

működik ma is. Képes volt az idők változásaihoz alkalmazkodni, mindig ki tudott tűzni olyan célokat, melyek megvalósítása minden endrődinek hasznára válik.

Endrőd külön világ! Egy fogalom azok számára, akik a gyerekkorukat ott töltötték és az anyatejjel szívták magukba az endrődi nyelvet. Igen, Endrődnek külön tájszólása, tájnyelve van, ami semmi mással össze nem téveszthető. (például a zárt „e” hangok használata)

Olyan szavaink vannak, melyek máshol nem nagyon találhatók meg. (például: gundzsa, pusztujka, topelec, csoze, muszaj, mosteng, herőce, pampuska, tajpál, csúrógál, cuháré, stb.)

A családneveink legtöbbje is olyan, amely nincs máshol. (például: Bula, Cserenyecz, Csúvár, Dinya, Gellai, Giricz, Gubucz, Gyuricza, Hanyecz, Hornok, Hunya, Koloh, Kurilla, Lapatinszki, Liziczai, Paróczai, Pelyva, Pohorelec, Soczó, Szujó, Szmola, Szurovecz, Uhrin, Ugrin, Varjú, Vaszkó, Véha, stb.)

A keresztnév becézése gyakran „a”-ra végződik. (például: Laca, Sada, Joca, Zola,

Tiba, Petya, Palya, Laja, Matya, aztán Maca, Teca, Vera, Magda, Kata, stb.)

Ha megszólal egy endrődi ember idegenben, a másik endrődi rögtön felismeri és megörülnek egymásnak, mindjárt van közös ismerős, közös élmény. Van miről beszélni.

Szilágyiné Németh Eszter

Milyen az endrődi ember?

Amikor Gergely Ágnest köszöntöttük a Kossuth-díja alkalmából, Ágnes meghatottan köszönte meg az üdvözlést: „Mindem tulajdonságomat, ami a Kossuth-díj eléréséhez vezetett, Endrődnek köszönhetek. A szívósságot, az erős akaratot, a munka szeretetét. Ezeket a tulajdonságaimat Anyutól kaptam, Anyu pedig Endrődtől!”

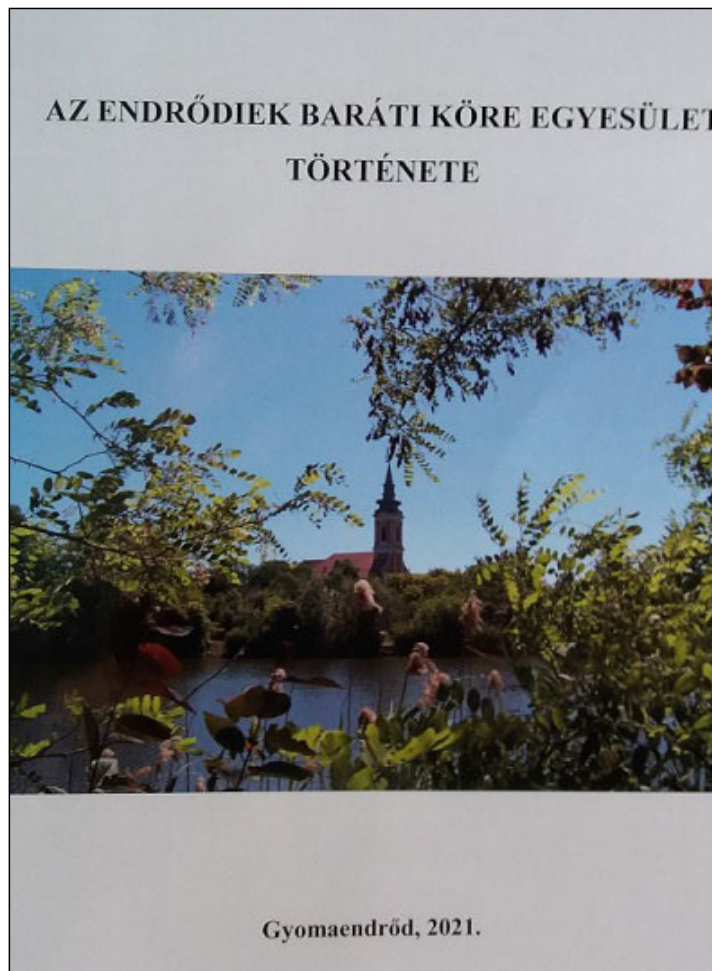
Másik „vallomás”: „Nekem és a familiámnak Endrőd tulajdonságokat is adott. Az endrődi ember szeret dolgozni, jószívű. Ha az ország bármely pontján találkozik egy másik endrődivel, segíti, ha kell. Az endrődi emberre jellemző a józan ész, a kitartás, a találé-

konyság. Az endródi szereti a tisztaságot. Vendégszerető. Ha vendég jön, nemcsak megkínálja, hanem pakol is neki. De semmit nem dob ki. -Majd jó lesz még valamire. A baráti kör tagjaival sokszor átélem a megismerés-szerű közelséget, nem egyszer az azonosságot. És, bevallom, az évek elteltével az ember egyre inkább szomjas az ilyen közelségre, családmelegre.” (Kissné Kovács Adrienne)

Endrődön, ha jobban megvizsgáljuk, szegről-végről mindenki rokona mindenkinek. Ez a családfa összeállításoknál már kiderült. (novemberben erre a témára még visszatérünk)

Endrődön egy jó közösség alakult ki, aránylag zárt közösség. Az iskolákban lelkiismeretes tanítók tanítottak, rengeteg okos, tehetséges gyerek került ki a kezeik közül, akik bárhová kerültek a nagyvilágban, megállták a helyüket.

Nagy sikere volt a könyvbemutatónak, Eszter néni saját emlékeivel, érdekes történeteivel egészítette ki a könyvet. Végül bejelentette, hogy most dolgoznak egy 6 CD-ből álló sorozaton, melyen az endródi népdalokat, énekeket mutatják be. Az első 2 CD már megjelent. Ez Bartók Béla Endrődön gyűjtött népdalait tartalmazza.

Végezetül megtapsoltuk és megajándékoztuk a szerzőt, Dr. Szilágyiné Esztikét és segítőitársait, Fülöpné Katókat, Gubuczné Erzsikét és Kovásznainé Mikó Klárát egy-egy virágcsokorral.

A nap a közös emlékek felidézésével zárult.

Endródiek Baráti Köre Egyesület
5502 Gyomaendrőd, Blaha u. 21.

Titkár: Dr. Varjú László

Uhrin Gábor

E-mail: endrodi.baratok @ gmail.com

Köszönet Hunyáról

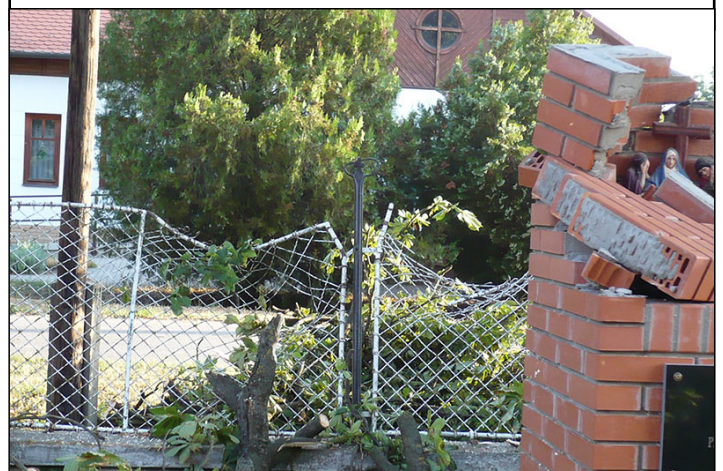
A 2021. augusztus elsejei vihar a hunyai templom udvarán álló öreg fát kidöntötte. Szerencsére nem a templomra, hanem a kerítésre, illetve a keresztút egyik állomására esett. Sajnos kiderült, hogy a keresztút felszentelése után elkövetett adminisztrációs hiba miatt a keresztút felépítését nem jelentették be a biztosítóhoz, így a szerződés sem vonatkozik rá. Tehát a biztosító nem fog a viharkárra kártérítést fizetni. Sajnos arra minimális az esély, hogy valamilyen külső forrásból (Püspökség, Önkormányzat) annyi támogatást kapjunk, amely elegendő a javításhoz. Ezért a helyreállítás teljes összegére gyűjtést hirdettem. Hunyán a plébánián és a sekrestyében vártuk az adományait erre a célra. Illetve a plébánia bankszámláján is vártuk az adományokat.

Az önök nagylelkűségének köszönhetően összejött a szükséges összeg! Az Isten fizesse meg! Köszönöm szépen! Örülök neki, hogy ennyire szívükön viselik a hunyai templomot!

Ezen kívül is kaptunk még természetbeni adományokat erre a célra: Köszönöm szépen Kiszely Imre úrnak és munkatársainak, a munkáját és felajánlását a kerítés helyreállítására. Köszönöm szépen Hunya közfoglalkoztatottjainak a segítségét a templomkertben lévő kidőlt fa eltávolításához! Illetve köszönöm Hegedűs Roland polgármester úrnak, hogy kirendelte Őket a templomkertbe!

A javítási munkák megrendelése megtörtént. Szeptember 10-e körül fog hozzá a szakember a stáció felújításához. Valamint még szükséges lesz a templom körüli fák szakember általi megvizsgáltatása, és ha még valamelyik olyan beteg, mint a kidőlt fa, akkor annak a kivágatása.

Jakab Zoltán Tibor plébániai kormányzó
Szent László Király Plébánia Hunya

Hármas-Körös

2

Védjük munkásifjainkat

cimmal a cseléd-és summás-munkás leányok erkölcsi-, közegészségügyi és szociális helyzetének gyökeres és alapos megoldásáról írtunk lapunk múlt havi számában. Azóta többen levélben, mások közvetlenül személyesen keresték fel lapunk szerkesztőjét, hogy a cikkben foglalt sürgető családvédelmi indokokat juttassuk a m. kir. kormány elé. Látják, tudják, érzik, hogy a kormány szociális gondoskodása előnyösen érvényesül a munkásréteg javára de még mindig tapogatózásokat, félmegoldásokat látunk. A foltozó politika ideje lejárt. Szakértelem mellett az élet ismerete és gyakorlati készség szükséges ahhoz, hogy a magyar társadalom egyik legnépesebb csoportjának századok óta vajudó ügye végre nyugvópontra jusson. Nem lehet fölösleges tehát, hogy a falu szögéből is feltárjuk a méltányos és megiszivlelésre alkalmas kívánságokat.

A továbbiakban — ígéretünk-höz képest — a mezőgazdasági és kubikos munkás kívánságokat ismertetjük.

1. Nemzeti- és valláserkölcsi tekintetben elengedhetetlenül sür-gős teendő az volna, hogy minden földműves és munkásegysületben az elnökség keretében hivatalból ott legyen és közreműködjen a vármegyei iskolán kívüli népművelési bizottság delegált tagja. Több munkáskör és egyesület még ma is gyűlölszke a nemzetközi, destruktív irányzatoknak, napi-sajtója távolról a keresztény-nemzeti gondolatból, könyvtárából szennyes, megtévesztő eszmékkel tarkított művek akadályozzák a téli időben szerényen olvasó munkásrétegek szellemi tisztulását és tisztánlátását.

2. A nagyszerűen bevált leve-
te-intézmény foglalkozási idejének felét kulturális, vallás-erkölcsi és nemzetvédelmi előadások képezze. A 15 éven aluli leve-
te-foglalkoztatást meghagynák az iskolák keretein belül. Egészség-
ügyi, nevelési és erkölcsi szem-
pontból veszélyes következmények-
kel jár az, hogy nagyobb suhan-
cok szabadabb és izléstelen be-
szédeit az apró gyerek-sereg hall-
gassa és utánozza. A magyar pan-
asz fíu ősz természetében van,
hogy csak azt szereti és kedveli,
ami önrzelést növeli és kielégíti.
Ha az iskolát elhagyott fiu azt
hallja, hogy most már kinőttél az
iskola padjaiból, most már legény,
leve-
te vagy, másként nézi a fontos
intézményt, mintha kisiskolá-
sokkal terelik őket a foglalkozta-
tási órákra. A falu régi és józan
kívánsága az, mezőgazdasági ér-
dekből is, hogy a leve-
te-kötele-
zettség a betöltött 15 év után
kezdődjék. De ez alapos legyen.

3. Közegészségügyi, munkatel-
jesítményi és gazdasági érdekből
is fontos, hogy különböző mun-
ka-könyvek és munka-jogosit-
ványok adásával elválasztassanak
a kubikos és mezőgazdasági mun-
kások. A kubikos munka szer-
főltt nehéz és nagy testi erő ki-
fejtését kívánja gyakran silány
vagy egyoldalú táplálkozás mellett.
A munkásifjuság testi fejlődésé-
nek biztosítása eminens közgaz-
dasági és katonai érdek. E nehéz
munka végzésére csak erősen fej-
lett, legalább is 18 évet betöltött
ifjak valók. Ennél fiatalabb mun-
kásifju foglalkoztatása kubikumun-
kára szigorúan eltiltandó és ré-
szükre munka-jogositványt ne
szolgáltasson ki a közigazgatási
hatóság.

Mivel pedig a kubikos-munka
lehetőség nagyon korlátozott és e
rendkívüli idők követelte utépíté-
sek befejezésével erősen csökken-
ni fog, évenként hatósági orvosi
vizsgálat alá kell vonni őket, hogy
a testi erejében megfogyatkozott
munkás megóvassék a biztos el-
sorvadástól és kellő időben a
könnyebb mezőgazdasági munká-
latokra tereltessek.

A kubikos-munkások bevoná-
sukat kéri az OTI-ba, vagy más
állami mezőgazdasági biztosító-
intézetbe, hogy a havi járandósá-
gaik pontos befizetésével az eltöl-
tött 40 esztendő munkaidő után
megélhetésükhöz elegendő nyug-
díjat kapjanak.

4. A mezőgazdasági munká-
sok száma évről-évre csappan. A
kubikos-munka magas munkabé-
rei ezeket vonnak el a mezőgaz-
daságtól. A termelés csökkenése,
tehát nagy nemzetgazdasági vesz-
teség áll elő abból, hogy a ser-
dülő munkásifju „nem akar jó-
szággal bajolni,“ s minden ok-
 nélkül csapatostul hagyják el gaz-
dáikat. A mai cseléd-bérek és ter-
mészetbeni szolgálmányok nem
állanak a kubikos kereset mögött.
Csak az a különbség, hogy a
kubikos a téli hónapokban a kö-
röket és egyleteket látogatja, nem
dolgozik, szomszédol, viszont a
mezőgazdasági cseléd télen is
szolgálati helyén van. Azt nem
tekintik, hogy a télen henylő
kubikos teljesen felesleges, azt a
többletet, amit télen keres,
viszont a cseléd természetbeni já-
randósága és díja a téli hónapok-
ra is esedékes.

Mezőgazdasági és többtermel-
ési érdekből előrangban fontos,
hogy a két munkás-réteg közül
az államhatalom a mezőgazdasági
cseléd-ségnek több szociális
kedvezményt adjon. A takarékos
és becsületes hűséggel dolgozó
cseléd-ből válnak később a ne-
gyedések, feleslek, törpebirtokosok
sőt kisbirtokosok is. Ez a folya-
mat a magyar kisbirtokos-réteg

állandó és folyamatos megújho-
dása. Közérdek tehát, hogy a me-
zőgazdasági cselédek kiházasítási
kölcsönt és gyermekeik számának
növekedésével, legalább a harmad-
dik gyermektől fejenként havi 3-5
pengő családi fölétkeket kapjanak.
A többgyermekes cselédek első-
séget kapjanak az állami telepíté-
éseknél, jelentős állami kedvez-
mények nyújtásával. A vasárnapi
munkaszünet szigorú megtartása
nemcsak vallási kötelezettség, de
a munkás egészségének és testi
erejének is fölértelmeztető tekin-
dős biztosítása. Fölmentésekre nincs
szükség. E sorok írója is gazdál-
kodik. Cselédsége soha vasárnap
nem dolgozik, hanem templomba
megy és soha nincs hátrább mun-
kájával, mint a felmentéseket ki-
használó, vasárnap is dolgozó
kapzsi munkaadók. A bér és cse-
léd-lakások ellenőrzése, beteg és
öregségi-biztosítás elemi feladata
az államhatalomnak. Nem kisebb
jelentőségű intézkedést kíván a
munkás-kereset elköttyavetelésé-
nek megakadályozása a korcsmák
és italmérő helyiségek zárórájá-
nak vasár- és ünnepnapokon dél-
től este 10 óráig való rögzítésével.
Ismételjük, a lényeg az, hogy
minden szempontból vizsgálják
illetékesek a felvetett kérdéseket
és minden elfogadható érvelés
indítványt mérleljejenek. Legyen
vége a kísérletezéseknek és
félmegoldásoknak. Ne csak ar-
ról regéljünk, hogy milyen nagy-
szerű a német, olasz vagy más
külföldi munkások helyzete, ha-
nem a lehetőségek határain belül
— minden patópáloskodás levet-
közésével — végre csináljunk élet-
revaló és általános megalégedést
keltő, valóban szociális munkás-
politikát. —ly.

Egyházi kögyűlés

Az Endrődi rk. egyházközségi
képviselőtestület szeptember 15-
én rendkívüli kögyűlést tartott,
melyen betöltötte a megüresedett
tanítói állásokat. A határozatké-
pesség megállapítása után Cser-
nus Mihály apátplebános, elnök
kijelölte a jegyzőkönyv hitelesíté-
ket, majd ismertette XII. Pius
Pápa Öszentsége augusztus végén
megjelent bulláját, mely ujra egye-
sítette Szent László ősi egyház-
megyéjének Trianonban kettészelt
csónkjait. A képviselőtestület öröm-
teljes éljenzéssel fogadta a Szent-
szék bölcs intézkedését, de annál
fájdóbb és keserűbb érzéssel ki-
sérte azon elnöki bejelentést, hogy
dr. Lindenbarger János debrece-
i apostoli kormányzó október 1-
től kezdődően nem gyakorolja to-
vább áldását, s az egész egyház-
megyei részre hasznos főhatósági
igazgatását. A képviselőtestület
egyhangú határozattal megörökí-
teni kívánta jegyzőkönyvében a
távozó egyházi főhatósági érdemeit.
Endrőd kivételesen élvezte Lin-
denberger János apostoli kormány-
zó megértő rokonszenvét és hat-
ható támogatását. Csak is ezek-
segítségével tudta keresztül vinni
gazdag tanügyi és egyházi
célkitűzéseit: az új templom-tető-
zet, harangok beszerzése, négy
tanítói kápolnás iskola és ezen-
felül 15 tanterem, 9 tanítói lakás-
polgári iskola, a tornaterem, a
kondorostanyai toronyépítés és
mintegy 35 kat. hold lelkesíti és
tanítói föld megszerzését közel
félmillió pengő érték-emelkedés-
sel. Endrőd egyházközségi kép-
viselőtestülete hálattal szívvel mond
„Isten hozza“ az apostoli lelkű
főpapnak és áldott emlékét késő-
unokáira hagyja megbecsülésül.

A távozó kormányzó lelkes él-
jenzés után — Orbók József tit-
kár-gondnok ismertette a tanító-
választás szabályos meghirdetését,
a husz pályázó minősítési táblá-
zatot és az egyházmegyei főható-
ság hármas jelöléseit a megüre-
sedett és választás után megüre-
sedő tanítói állásokra. Kerületi-
esperestanfőügyelő megbízásából
elnökölő apátplebános a szavazat-
szedő-bizottság tagjait Varju Jó-
zsef világi alelnököt, Kalmár Im-
re községi bírót és Dinya Vilmos
ipartestületi jegyzőt, képviselőtes-
ületi tagokat kérte fel és minden
állásra külön-külön elrendelte a
titkos szavazást.

A szavazások eredményeként
képviselőtestület az egyházközség
régii tanítói közül átválasztással
áthelyezte Fehérvári Ferenc
rendes tanítót a tanítóföldi XXIX.
sz. állásra Tóth József helyére,
Paróczay Gergely öregkerti
rendes tanítót Fehérvári helyére
belterületi VI. sz. állásra, Kalmár
Akos nagyapostoli rendes tanítót
Paróczay helyére az öregkerti XX.
sz. „Szent Imre-iskolához“, Szabó
Viktor kondorostanyai „Pogány
Frigyes-iskolai“ tanítót Kalmár
helyére a nagyapostoli IV. sz. isko-
lához, Zemléni Margit öregszőlő-
lői tanítónőt a gyomavégi XXX.
sz. új tanítónői állásra, Kovács
Margit polyákalmi tanítónőt a
kocsorhegyi XV. sz. állásra, Kal-
már László községsori tanítót az
ugari XXV. sz. állásra.

Uj tanerőket választotta And-
rássy Kornéliát a Pogány Frigyes
iskolához, Kalmárné Schüssler
Irént az öregszőlői XXIV. sz. is-
kolához, Bodnár Józsefet a decs-
páskumi XIII. és Bodnárné Szol-
omáyer Margitot a despáskumi
XXI. sz. iskolához, Király Erzsé-
betet a XII. polyákalmi iskolá-
hoz, Uhrin Margitot a XI. sz.
öregszőlői iskolához, Timár Má-
ria Magdolnát a községsori XIV.
sz. iskolához.

Képviselőtestület Uhrin Erzsé-
bet endrődi állásnélküli tanító-
nő részére állandó helyettesi megbí-
zatást kért az egyházmegyei fő-
hatóságtól. Tudomásulvette Tere-
bessy Károly kántor lemondását,
aki Beregszászra nyert megvá-
lasztást és Horváth János polgári
iskolai tanár lemondását, akit
Cinkotára helyezett a Vallás- és
Közülatásügyi Miniszterium. Vé-
gül méltányosan emelte az isko-
latarítókat és kisebb fizetésű egy-
házi alkalmazottakat fizetését.

80 évvel ezelőtt írták...

SAJT-ÉS TÚRÓFESZTIVÁL

2021.

szeptember 16-19.

Gyomaendrőd, Szabadság tér

SAJTOSOK ÉS KÉZMŰVESEK KIRAKODÓ VÁSÁRA

Látványsajt készítés, vajköpülés * Sajtverseny * Sajtverseny

Fáklyás felvonulás * Népi játszótér * Gólyalábasok * Arcfestés

Bábelőadás * Bede Robi főző show

szeptember 16.

(0. nap - csütörtök)

- 18.00 - Gyomaendrőd Zenebarátok Kamarakórus
- 20.00 - Republic koncert

szeptember 18.

(2. nap - szombat)

- 10.00 - Megnyitó
- 13.00 - II. Sajtakadémia
- 14.00 - Vándormuzsikus, avagy a régi világ hangszereinek meséi
- 14.30 - Táncdalfesztivál anno-zenés időutazás
- 15.30 - Betyárvirtus, avagy Rózsa Sándor a közönséget ugratja
- 16.30 - Egyszervolt mesezenekar
- 17.30 - Gólyalábasok /Langaléta Garabonciások/
- 18.30 - Soulwave
- 20.30 - Horváth Tamás

szeptember 17.

(1. nap - péntek)

- 13.00 - Játszótéravató buli
Pöttyös Pajtikkal és Imi bácsival
- 15.00 - Gyomaendrőd Szeretlek
- 18.00 - Fool Moon
- 19.00 - Fáklyás felvonulás
- 19.30 - Band of Streets
a Viziszinpadon
- 20.30 - Hooligans

szeptember 19.

(3. nap - vasárnap)

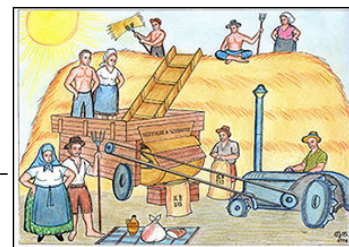
- 10.00 - Vajköpülés, látvány sajt készítés
- 14.00 - Bede Robi főző show
- 15.00 - Sajtverseny eredményhirdetése
- 16.00 - Csimota gyerekkoncert
- 17.30 - Band'R'ass
- 19.00 - Monotone Rock Team
- 20.30 - Mudfield

A szervezők a műsorváltoztatás jogát fenntartják!
A rendezvény a hatályos jogszabályok szerint látogatható!

ASZTAG

- szabadban tárolt, tartósan összerakott, cséplésre vagy nyomtatásra váró gabona (elsősorban búza) -

A méhek és a méz

A legtöbb ember szereti a mézet, ugyanakkor közülük sokan felkapják a fejüket, ha közelükbe ér egy méhecske. Ismeri mindenki, hogy a méh egy szorgalmas rovar és vele kapcsolatos anya és here fogalmakat is tudják. A legutóbbi időben gyakran láthattuk agrárminiszterünket, amint a minisztérium tetején méhészkedik, és látható volt, hogy a főváros egyes területeit méhlegelőnek jelölték ki. Képes beszámolókat lehetett látni az interneten, hogy egyes országokban a szántóföldi táblákat virágos sávok szegélyezik. Szintén lehet olvasni arról, hogy méhészek háborognak a szerintük nem megfelelő vegyszerhasználat ellen.

Ez a nagy méhvédelem valós-e, vagy csupán az információk szabad áramlása okozza. Korábban is figyeltünk a méhekre, noha egyedszámuk alacsonyabb volt. A parasztember méhese elhelyezésénél ügyelt arra, hogy merre repüljenek és védett legyen a helyük. De én most egyet ugornék, mi volt a helyzet a hetvenes években. A növényvédelem egy jól kiépített szervezet volt, amit még a franciák is elismertek. Megyei szinten jól működő növényvédőállomások voltak, majd ezek országos szinten lettek összefogva. Ebben az időben már termelési rendszerek is működtek. Mindkét helyről az adott kor legjobb technológiájához juthattak a termelőszoövetkezetek, állami gazdaságok.

A napokban kezembe került egykori diplomadolgozatom a benne lévő államvizsgára való felkészülési vázlat-tal. Dolgozatom címe: A lucerna-magkártevők és a faunában élő hasznos rovarok populációdinamikai változásai. Szerencsésen az államvizsga tételem a Napraforgó növényvédelmi rendszere volt. Tehát két kedvenc növényem, mely a méhészettel is össze-

függ. Először a dolgozatról szólnék. Mindig környezetbarát voltam, ezért választottam ezt a témát. A lucerna egy természetes élőhelyhez hasonló fauna rendkívül nagy fajszerű állatvilággal. Az akkori állattenyésztésnek megfelelő 400 ezer hektárt meghaladó vetésterületen, amihez évről-évre a vetőmagot is meg kellett termelni. Nagy kihívás volt a dolgozat címének megfelelés, mely az irodalmi feldolgozáson túl jelentős gyakorlati munkát is igényelt. A különböző parcellákat hálózással mértem fel és az eredményekből vontam le a következtetéseket. A háziméh nem a legfontosabb megporzója a lucernának, rajtuk kívül sok egyéb hasznos szervezet él. Az akkori időben is fontos volt a méhkímélő technológia. A méhek nyugalomra térését követően került erre sor. Már gyakorló növényvédős koromban is igen fontosnak tartottam a méhészekkel való jó kapcsolatot. A bejelentésre kötelezett szereknél először a méhészcsoport vezetőjét kerestem fel és értesítettem a védekezésről. Volt olyan hogy egy fontos permetezésnél az esti időben meghívtam őket, hogy

lássák valóban a azzal a szerrel történnik-e a kezelés. Abban az időben nem kellett mézre költenem, mert az ajándék az nem maradt el. Rátérek a napraforgóra is, melynek vetésterülete, államvizsgám idején 135 ezer hektár volt. Ez a szám mára 600 ezer hektárra nőtt, aminek a méhészek örülnek. Természetesen felvetődik a kérdés, helyesek-e a mai mezőgazdaságban lévő arányok. A mai nyáron vízért milyen messze kellett elrepülni egy méhnek?

Nem kívánok és nem is tudhatok választ adni kérdésekre. A magyar mezőgazdaság szerkezete jelentősen átalakult. A növénytermesztésre jellemző a négy tőzsdenövény (kalászosok, kukorica, napraforgó, repce), a kérődző állatállomány létszáma megcsappant. A méhállomány már volt, hogy elérte az egymillió méhcsaládot.

Természetesen maradok méhpárti is!

Gyomaendrőd, 2021. 08. 28.

Várfi András agrármérnök

Irodalmi oldal

Rovatvezető: Polányi Éva

A CSEND TÖRTÉNESEI

Szakralitás, Biblia a mai magyar irodalomban és művészetben

„Arra kérjük, mutassa be valamely művén keresztül, hogyan, mely művészi (vagy akár személyes) problémák mentén jutott el egy-egy bibliai történethez, szöveghelyhez, s milyen kihívásokat jelentett, hogy azt a maga számára sikeresen fel is használhassa a létrehozandó művében. Vagy épp az alkotás kudarcra hozott-e új, más irányú felismeréseket, segítette vagy esetleg épp gátolta-e a munkáját valamely elődnek a példája...?”

Harminchat alkotó válaszolt a kérdésre, s ezeket a vallomásokot szerkesztette egy kötetbe a Vigilia Kiadó A csend történései címmel. Czigány György, Dér András, Esterházy Péter, Kertész Imre, Mezey Katalin, Szüts Miklós, Petrőczy Éva, Takács Zsuzsa, Lackfi János, Vasadi Péter és mások vallanak műveikről.

Most az endrői születésű író, költő, műfordító Gergely Ágnes írását olvashatják.

Gergely Ágnes: A Biblia maga a szabadság

Mindig vigasztalásért fordultam a Bibliához. Rendszerint meg is kaptam, amit kerestem. A pontosan odaillő szót, képet, történetet vagy ritmust. A Biblia nem támaszt gátlásokat. Nem mondja, hogy a szót vagy a képet nem lehet kontextusából kiragadni, nem állítja, hogy a történet anekdotává, „sztorivá” fokozza le a szöveget. A ritmust ott színezi, ahol akarja. A Biblia stílusa maga a szabadság.

Hosszabb ideig csak az Ószövetséget ismertem, s a legjobban Jákob és József történeteit. A harcot az Angyallal; a csapdákat, amelyekbe József belezuhan, mert tehetséges, mert arca van, míg testvérei jórészt arctalanok. Álomfejtés című versemben (1968) a börtönről írok, ahol József álmaiból megjósolja két rabtársa jövőjét: a pohárnok megmenekül, a péket kivégezteti a Fáraó. József foglya marad a saját látomásának.

Félreértésen alapul egy másik versem, a Joachim elhagyja a várost (1969/1984). A Biblia több Joachimot ismer: Joákim, Jojákim, Jojákin. Az én Joachimom az Esztergomi Keresztény Múzeumban látható Andrea di Bartolo picí olajképén: a hallgatag városból kilép egy megbántott ember, mögötte néptelen ablakok. Joachimot elüldözték. A valódi Joachim vétke annyi, hogy felesége sokáig gyermektelen; Jojákin az, aki „elhagyja a várost”. A festmény glóriával ábrázolja — az igazi Joachimot. De én már nem tudok a versen változtatni.

Hanem a legkedvesebb bibliai parafrázisom a Nászéjszaka (1959/1978), Ráchel és Jákob megfeszített vágyakozása, a hét év várankozás, amelynek végén Ráchel apja az idősebbik lányt, Leát

csempészi az esküvői fátyol alá. A hangsúly mégsem a történeten van, hanem a ritmuson; minden sor eleje négy dobütés, külön rímvilággal: „...akkor Ráchel szétszaggatá az ingét, / immár rá kell bírni, hogy menjen innét, / mert veszendő a szénaágy egészen / s hét esztendő ül a tinók szemében”. A folytatást tudjuk, a szerelmek újabb hét évet várnak; tizennégy év alatt minden jelkép értelmét veszti. „De ő csak szállt, szárnyatlan szállt az úton, / és korszaját nem kereste a kúton; / mi jöhet még? Nem nézett többé széjjel. / Egy rögeszmét ölelt meg akkor éjjel.”

Később ismertem meg az Újszövetséget; Jézus először a Druidák című versemben jelenik meg (1999), a neve el sem hangzik, s róla is csak annyi: „Véremből való.” A Szekérnyomokban (2005) a menekülők szellemi rokonságot keresnek: „Felkonganak a katedrálisok. / A Brandenburgi versenyt nem adom. // A Szent Családra egy hatalmas árny / vár Amszterdamban...” Ugyanaz a rembrandti árny vetül mindnyájunkra.

Ez a hatalmas árny a főszereplője a Dániel című versnek (2009): „A gonosz ideiglenes, / de a gonosztett messze nyúl. / Sidrák, Misák, Abednegó / a kemencében lángra gyúl.” El lehet-e hinni, hogy épségben lépnek ki a kemencéből? S meddig óv meg bennünket a hit? Még kéziratban van Az Isenheimi oltárra című versem, csak folyóiratközlése volt (2012). Mióta ennek az oltárnak a makettjét láttam Berlinben — Colmarba, az eredetihez, Matthias Grünewald remekléséhez nem jutottam el —, tudom, hogy a hit magaslatán ott a közös szenvedés. Az egykori jeruzsálemi piacot odaláttam a colmari ég alá, a nép óbégat, kövel dobálja az áldozatot. „Kő zúdul, rothad a gyümölcs, / legyek lepik a szavakat. / Akivel tántorog az út, / felülmarad, ha megmarad.” Tudjuk, hogy megmarad.

A 137. zoltár (1992) nemcsak az ars poeticám, az életelvem is; itt most a két versszak végét idézem, ahogy mások szokták: „Hát kihűlt jobbam legyen rá az ámen, / ha elfeledlek egyszer, Jeruzsálem.” „És fájó orcám rángjon majd a számhoz, / ha elfeledlek egyszer, Arany János.”

Talán nem tántorít el semmi sem magamtól. Semmilyen bántás. A közelmúltban valaki beletaposott az emlékeimbe; megint a Biblia segített, ez a gyönyörű mondat: „Szolgálja tehát Jákob Ráchelért hét esztendeig, s csak néhány napnak tetszék az neki, annyira szereti vala őt”

(Mózes I./29:20). A többi nem is fontos.

Az Isenheimi oltárra

Dr. Huoranszki Ferencnek

Colmarba vágyom. Ne mondd, hogy még mindig nincs hozzá közöm. A piacot, az egykorit, péntekre előnti a szenny.

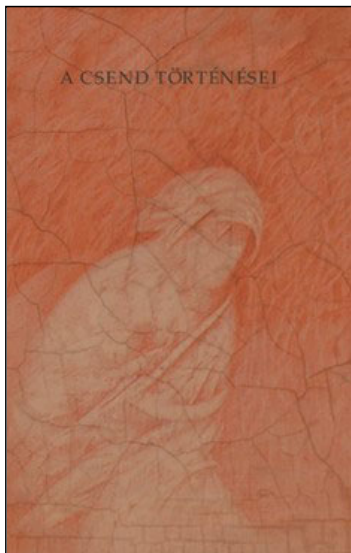
Kő hullik, fröccsen a gyümölcs. A várost megszívja a nap. Tántorgás. Óbégat a nép. Keskeny vércsík az ég alatt.

Vihar, vihar lesz éjszaka, elalszik lámpa, gyertyaláng. Sötét árusok közt vezet az út a szenvedés iránt.

Colmarba vágyom. Ne mondd, hogy az eshetőség már csekély. A piacon, az egykorin, csúszkál a szétszórt dinnyehéj.

Kő zúdul, rothad a gyümölcs, legyek lepik a szavakat. Akivel tántorog az út, felülmarad, ha megmarad.

2012. május

Muzsnay Ákos: Rubljov (1998)

Egészségről-betegségről

Az eperfa termésének és levelének egészségmegőrzésben fontos, elfeledett hatásai

Az eperfa, latinul *Morus*, az eperfafélék családjának *Morae* nemzetség csoportjába tartozik. A fehér eper (*Morus alba*) Kínából származik, a fekete eper (*Morus nigra*) feltehetően közép-ázsiai eredetű. Régebben mindkét eperfa faj egész Magyarország területén széles körben elterjedt, a legtöbb parasztház udvarán megtalálható volt. Az Osztrák-Magyar Monarchia idején, országsherte az utakat szegélyezte, de selyemhernyó-tenyésztés céljából eperfa ültetvényeket is létesítettek. Manapság, különösen városi környezetben, kevésbé népszerű az eperfa éretlen lehulló termése miatt.

Az eperfa fája igen kemény, alig szegezhető. Hordók készítéséhez szívesen hasznosítják. Az eperfa fáját bognárok és kádárok nagyra becsülték, komoly gazdasági jelentőséggel bírt a régebbi időkben; ma már azonban csak néhány helyen ültetik az eperfát, kiskertekben gyümölcséért, helyenként vadgazdálkodási céllal. Dunántúlon az eperfát szederfának is nevezik, termését pedig szedernek is mondják.

A fehér eperfa június-júliusban hozza fehér vagy rózsás árnyalatú, mézédésű termését; nyersen fogyasztható, de pálinkát is főznek belőle.

A fekete faeper népszerűbb, termése nyár végén érik be; befőtt, gyümölcslevet, eperbort vagy pálinkát készítenek belőle.

Az eperfa termése kiváló ásványi anyag forrás, gazdag káliumban, kalciumban, nátriumban, magnéziumban, vasban és cinkben. Az eper nagyobb mennyiségben tartalmaz B2-, B3-és C-vitamint, magas rost-és fehérjetartalommal jellemezhető. Az epertermés kevesebb cukrot tartalmaz, mint a többi gyümölcs, így cukorbeteg is fogyaszthatja. Az epertermés gazdag antioxidánsokban, különösen a sötétebb színű változat tartalmaz nagy mennyiségben flavonoidokat. Az epertermés fogyasztása - magas antioxidáns tartalma miatt - előnyös szív-, érrendszeri, gyulladásos-és daganatos betegségekben. Az epertermés magas pektin tartalma miatt kedvező hatást gyakorol a bélrendszer működésére, egyenletesebbé teszi a szénhidrátok felszívódását és így vércukor kiegyenlítő hatással bír, véd táplálkozás során az inzulinszint ingadozásoktól. Az eper csökkenti az éhségérzetet és tápláló, mert gazdag rostokban, ásványi anyagokban, így fogyókúra során a diétás étrend alkotórésze lehet. Az epertermés - magas rosttartalmának köszönhetően - koleszterin-és triglicerid-szintet csökkentő tulajdonságú lehet rendszeres fogyasztás idején.

Az eperfa termése hatékony torokgyulladás, izom-és ízületi fájdalom, székrekedés, szédülés, fülzúgás, hajhullás kezelésében, és terhesség idején történő rendszeres fogyasztása segít megelőzni a koraszülés kialakulását.

A fehér faeper kivonata hepatitis C - és HIV vírus ellenes hatással is rendelkezik. Az eper termése magas antioxidáns tartalma miatt idegrendszeri védő tulajdonságú, Parkinson-és Alzheimer kórban is előnyös lehet az eper fogyasztása.

Az eperfa levele nagyobb mennyiségben tartalmaz kalciumot, cinket, vasat, különböző antioxidáns vegyületeket. Gallusz sav tartalma miatt az eperfa levél vércukor-szintet csökkentő-és inzulin-szintet kiegyenlítő hatású, a fa levelét cukorbeteg tea keverék készítéséhez használják. Az eperfa levél tea emellett csökkenti a koleszterin-és triglicerid-szintet, magas antioxidáns tartalma miatt gyulladáscsökkentő-és fájdalom csillapító hatású. Az eperlevél tea izomerő fokozó tulajdonsággal is rendelkezik.

Az eperlevélből készült tea és az eper fogyasztása jelentősen gazdagíthatja étrendünket, fontos szerepe lehet az egészséges táplálkozás kialakításában és egészségünk megőrzésében.

Forrás:

<https://nepgyogyaszat.com>

Fényképalbum

Kedves Olvasók! Szerkesztőségünk kapott egy csomó régi endrődi, gyomai fotókat! Köszönet érte Giricz Lászlónak, Dávid Istvánnak, ifj. Borbély Sándornak. Nem törekszünk arra, hogy megfejtsük, hogy hol, mikor készültek a képek, kik vannak rajta. Úgy gondoljuk, ha felismerünk valakit, valakiket, netalán saját magunkat, akkor már örömet okoztunk és célt értünk. Fogadják szeretettel Olvasóink!

Képfelirat a fénykép hátuljáról:

„Emléklap a sok verejtékező
munka mezejéről.
Smíri István és munka társai
Endrőd-Kondorosi út építésnél
1934. év. VII. hó 30 tól.
IX. hó 22 ig.”

ORLICS J.
fénykép
felvétele

Képfelirat a fénykép hátuljáról:

„Emlék lap.
A karasicza csatorna építéséről 1936. év. VIII- hó
18. tól XII. hó 5 ig
Smíri István és munkás
társai”

FELHOFFER FERENC
felvétele
VILLÁNY

Dobogós helyezések a Színfolt Mazsorett Táncegyesületben

Július közepén tartotta a **tizedik, jubileumi mazsorett táborát** a Színfolt Mazsorett Táncegyesület. **Czinczár Noémi táncasszisztens** egész nap a kicsikkel volt, akik között nemcsak mazsorettek voltak. Nagyon jó hangulatban teltek a napok, nemcsak az eszközökkel és tánccal ismerkedtek a gyerekek, hanem sokat játszottak, fagyaltoztak, traktorral mentek póni lovaglásra. Élményekben gazdagon, vidáman telt az egy hetes kikapcsolódás.

A legnagyobb mazsorett táncosok **július 25 - én, Aradon** voltak egy nemzetközi versenyen, ahonnan nagyon szép eredményekkel tértek haza. **Zászlós, mix és tradicionális mini formáció: első helyezés, Szilágyi Zsófi botos szólója és Izsó Éva pompon szólója: szintén első helyezés, Czinczár Noémi botos szólója: második helyezés.** Ez a verseny nagyon jót tett a táncosok önbizalmának, mert a járvány miatt két év után versenyeztek élőben! Hiszen tavaly ősszel és a nyár elején is online versenyzési lehetőség volt az együttesnek. A **Magyar Mazsorett Bajnokságon és a Grand Prix Nemzetközi online versenyen** minden kategóriában szintén **dobogós helyezéseket kaptak** a zsűritől a gyomaendrői mazsorett lányok! Az őszi **Világajnokságra** is online formában készül az együttes. Szeptember és október hónapban több program és fellépés vár a Színfolt Mazsorett Táncegyesületre.

Szeretettel várjuk a kezdő mazsoretteket a Színfolt tagjai közé! Érdeklődni: 06-30-374-7152 vagy 06-70-525-7227 telefonszámon!

Hunya Jolán
Színfolt vezetője

Színfolt a Bogártalálkózón

SPORT

Hat év után újra az első osztályban

A Gyomaendrői FC labdarúgó csapata hat év után újra a megyei labdarúgás legfelsőbb osztályában szerepel. Néhány évvel ezelőtt még a harmadik vonalban játszottak, majd a folyamatos átszervezések és felkérések eredményeként egészen az első osztályig meneteltek.

A vezetőség számára nem volt kérdés, hogy az előző év megyei II/A osztály ezüstérmeseként, a felkérésnek eleget téve elvállalják az első osztályú indulást. A még mindig nagyon fiatal csapatra nem kívánnak nagy terhet tenni, de a tisztas helytállásban mindenképpen reménykedik mindenki a csapat körül. A fiatalok az elmúlt években, az alsóbb osztályokban sokat fejlődtek, hozzászoktak a nehezebb ellenfelekhez, így eljött az ideje, hogy szintet lépjen a csapat, megmértesse magát a legfelsőbb osztályban.

A keretben nem volt nagy mozgás, sikerült szinte teljes egészében egyben tartani az előző évi gárdát. Csupán Cselei Tamás igazolt el Csárdaszállásra és a rutinos Molnár Tibor hagyott fel a labdarúgással magánéleti elfoglaltsága miatt. A pótlásukra Piss Péter és Pásztor Olivér Imre személyében két helyi nevelésű fiatal tért vissza az Előre U 19-es csapatából, valamint Dévaványáról Papp Krisztián tette át székhelyét Gyomaendrődre. Az új játékosokkal kiegészülve a csapat várhatóan mindent megtesz a tisztas helytállás érdekében.

A megyei I. osztályban a bajnokság augusztus 14-én indult el.

A lejátszott mérkőzések eredményei:

2021. 08. 14. Szeghalmi FC - Gyomaendrői FC 2 : 5
G.: Sebők M.(2), Barna V.(2), Kovács F.

A házigazda Szeghalom új edzővel és teljesen új kerettel vágott neki az idei évnek alig két hét gyakorlással. A tavalyi bronzérmes csapatból tízen távoztak. A vendég Gyomaendrődnek hat év után van ismét első osztályú csapat, a tehetséges fiataljai azonban hosszú időre garantálhatják ezt a szintet a Körös-parti városnak. Rendkívül mozgalmasra sikerült az első félidő a kezdeti tapogatózást követően. Az elején a vendégek vezetést szereztek, majd a hazaiak átvették a játék irányítását és sikerült is egalizálni az eredményt. A védekezésre azonban kevesebb gondot fordítottak, ez megbosszulta magát, amikor a félidő végén négy perc alatt háromszor is mattolták a kapusukat az előszeretettel kontrázó vendég fiatalok. A második félidőt gyomaendrői kapufa vezette be, de a tekintélyes hátrányban lévő sárrétiak gőzerővel támadtak, sikerült is a szépítés az első negyedóra végéig. Továbbra is igen komoly veszélyt jelentettek a vendégek villám megugrásai, egyik ilyen után büntetőt hoztak össze a hazai védők. Ezt sikeresen értékesítette a vendégek játékos, lezárva ezzel a mérkőzés érdemi részét. Jól mutatkozott be az osztályban a Gyomaendrői FC, amely a tavalyi sikercsapat, de az óta jelentős változáson átesett Szeghalom otthonában diadalmaskodott megérdemelten.

2021. 08. 21. Gyomaendrői FC – Sarkadi Kinizsi LE 6 : 1
G.: Hunya K., Hanea M.(2), Barna V., Sebők M.(2)

Kiváló rajtot vettek a gyomaendrői fiatalok, akik sokak meglepetésére magabiztosan nyertek Szeghalmon. A sarkadiak első mérkőzése elmaradt, de az is kisebb csoda, hogy egyáltalán elindultak az első osztályban a nyári bizonytalanságok után. Jól kezdett a hazai csapat, volt kapufa kimaradt helyzet, de a huszadik percben jött a gól is. Az ivószünet a vendégeket frissítette fel, akik rendezték soraikat. Ennek meg is lett az eredménye, lőttek két kapufát és a félidő utolsó percében az egyenlítés is összejött egy szabadrugás után. Jókor jött a szünet, ahol a hazaiak rendezték soraikat, a második félidőben már az ó akaratuk érvényesült. Sorra születtek a szebbnél-szebb gólok, a teljesen elfáradt Kinizsi védelme csak asszisztált mindehhez. A mérkőzés végéig ötször rezdült meg a vendégek hálóját a második félidőben. A hazaiak sikeresen mutatkoztak be az első osztályban a nézők előtt, még ilyen arányban is megérdemelten nyertek, a sportszerű, de az erejével teljesen elkészült vendégek ellen.

Fülöp Zoltán

52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus

Magyarország már 2020-ban készült a Budapesten tartandó Eucharisztikus Világkongresszusra. A világjárvány miatt 2021 szeptemberére tolódott.

Az Eucharisztikus Világkongresszus, más néven Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus a római katolikus egyház rendszeresen megrendezett, világméretű eseménysorozata, melynek célja az oltáriszentség megismerésének és tiszteletének elmélyítése. Szervezője a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusok Pápai Bizottsága.

A négyévenként más-más helyszínen megrendezett kongresszusnak előre meghirdetett címe van, melyre előadásokkal készülnek, illetve sok közös imát tartanak, és szentségimádáson vesznek részt a hívők. A kongresszus igyekszik érthetőbbé tenni a Krisztus által az utolsó vacsorán meghirdetett áldozat-bemutatót és annak fontosságát.

Az eucharisztikus kongresszusok története

Az eucharisztikus kongresszusok kezdeményezője Emilia Tamisier, egyszerű dél-franciaországi asszony volt, aki eleinte zarándoklatokat szervezett az Eucharisztia jegyében, első alkalommal 1874 júniusában Avignonba, majd egy hónappal később Arsba, Vianney Szent János egykori szolgálati helyére. Következő évben már ötvenezer hívő és öt püspök vett részt a zarándoklaton. E sikeren felbuzdulva 1875 szeptemberében az első nemzeti eucharisztikus kongresszust Faverney-ben rendezték meg—. 1881-ben került sor újabb eucharisztikus kongresszus megtartására az észak-franciaországi Lille-ben, ez volt az első, amelyik már a határokon is átívelt. A résztvevők javarésze Franciaországból vagy a szomszédos országokból jött, de nem elhanyagolható a Közép-Európából, illetve

Mexikóból és Chiléből érkezett zarándokok száma. Valóságos áttörésnek számított a nyolcadik, 1893-as jeruzsálemi kongresszus, nemcsak azért, mert az Oszmán Birodalomban rendezték, hanem mert itt képviseltette magát először a pápa egy bíboros követtel.

Az 1905-ös római világkongresszuson maga X. Piusz pápa, az Eucharisztia nagy tisztelője is részt vett, aki elhatározta, hogy ezután valamennyi világkongresszusra elküldi hivatalos követét. Fényes külsőségek között zajlott az 1912-es bécsi, szerényebb és inkább lelki megújulást hirdetve az 1913-as máltai és 1914-es lourdes-i, de sajnos az első világháború és az utána következő feszült nemzetközi helyzet miatt a következő kongresszust csak 1922-ben tartották meg Rómában. 1926-ban Chicagóban rendezték meg az eucharisztikus világkongresszust.

A kongresszuson közel egymillióan járultak szentáldozáshoz, hatvanezer tagú kórus énekelt, a főünnepségeknek helyt adó stadionban a Szent Péter-bazilika főoltárának hű másolatánál mondták a szentmisét. Azonban nemcsak a minden képzeletet felülmúló külsőségek miatt jelentős a chicagói kongresszus, hanem mert magyar küldöttség is részt vett rajta Csernoch János primás vezetésével. 1928-ban Sydney, 1930-ban, Hippói Szent Ágoston halálának 1500 éves jubileumára emlékezve Karthágó, 1932-ben pedig a Szent Patrik partraszállásának 1500. évfordulóját ünneplő Dublin adott otthont az eucharisztikus világkongresszusnak. Az 1934-es Buenos Aires-i kongresszus (32.) külön jelentős: itt képviselte először a pápát kúriai bíboros, Eugenio Pacelli bíboros-államtitkár személyében. 1937-ben a Fülöp-szigeteki Manilában gyűltek össze az Eucharisztia tiszteletére.

Az ötvenedik találkozót ismét Dublinban tartották, 2012. június 10. és 17. között, az 51-et 2016-ban a Fülöp-szigeteki Cebuban, ahol Ferenc pápa bejelentette, hogy az 52. Magyarországon, Budapesten lesz.

Arra, hogy Budapest is rendezhessen eucharisztikus világgongresszust, az ötlet már Csernoch János és kísérete Chicagóból való hazatérte után felvetődött 1920-ban. Mintegy próbaként 1928-ban nemzeti eucharisztikus kongresszust tartottak Magyarországon, kétszáz ezer hívő részvételével. Serédi Jusztinián bíboros javaslatára 1938-ban, Szent István halálának 900. évfordulóján tartották meg a budapesti kongresszust.

Az 1938-as Budapesti Eucharisztikus Kongresszus 1938. május 25-29 között zajlott.

Nagy dolgot vállalt az ország már ekkor is. Túl az első világháborún, Trianon után, amikor megcsonkították az országot. Fizikailag is, lelkileg is ezer sebből vérzett az ország, mégis erősek, bátrak voltunk. Talpra állt a megcsonkított ország. Mertük vállalni. A II. világháború küszöbén, bár érződött, hogy puszkaporos a levegő, mégis az utolsó békeév volt.

1937. V. 23.: Szentháromság vasárnapján a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus és Szent István jubileuma összekapcsolásával a budapesti Szent István-bazilikában ünnepélyes vesperás keretében megnyitották a kettős szentévet. Az ünnepséget megismételték az ország valamennyi katolikus plébániatemplomában. A szervezést egyházi részről az Actio Catholica, állami részről a Szent István Emlékév Országos Bizottsága végezte.

A kongresszus jelmondata: Eucharistia vinculum caritatis (Az Oltáriszentség a szeretet köteléke). A pápát Eugenio Pacelli bíboros államtitkár (a leendő XII. Pius p.) legátusként képviselte. A magyar főpapokon kívül 14 bíboros, 48 érsek, 197 püspök jött el. A német és osztrák főpapoknak Hitler megtiltotta a részvételt.

A Program:

Május 15-én vasárnap: az Egyházközségi Munkásszakosztályok nagygyűlésén 25.000 munkás tett hitet Krisztus mint szociális vezér és király mellett.

A Szent István bazilikában 3000 rendőr, a Rózsák terén a honvédség és rendőrség görögkatolikus tagjai, más templomokban a közlekedésiek vettek részt szentmisén.

Május 23. hétfőn érkezett vonattal a Keleti pályaudvarra Eugenio Pacelli pápai legátus, az ünnepélyes fogadás a budavári Nagyboldogasszony-templomban volt; 17.30: a Szent István-bazilikában díszhangverseny.

Május 24. kedd, 18.00: az Ünnepi csarnokban üdvözölték a Legátust. Kánya Kálmán külügymin., Szendy Károly Budapest polgármestere, Zichy János gróf köszöntő beszédeire a Legátus válaszolt, utolsónak Balla Sándor, 100 éves parasztember mondott köszöntőt.

Május 25. szerda, 8.00: a Szent István-bazilikában Serédi Jusztinián mutatott be szentmisét a kongresszus résztvevőiért; 8.30: a görögkatolikusok szentmiséje a kongresszus résztvevőiért a Rózsák terén; 10.00: az Egyetemi templomban Shvoy Lajos engesztelő szentmisét mutatott be az alkohol és élvezetvágy miatt elkövetett bűnökért; a Vigadóban Hóman Bálint miniszter, Dalla Torre gróf, a l'Osservatore Romano

főszerkesztője és Goma y Thomas spanyol primás beszélt; 17.00: szentmise a Hősök terén 100.000 részvevővel, Serédi Jusztinián és Hóman Bálint szavai után a Legátus mondott ünnepi beszédet; 20.00: Horthy Miklós kormányzó a budai várpalotában ünnepi vacsorát adott a Legátus tiszteletére.

Május 26. Áldozócsütörtök, 10.00: Verdier párizsi bíboros érsek szentmisét mutatott be a Hősök terén 150.000 gyermek, s kb. ugyanennyi kísérő részvételével; Este a Dunán hajóközvetlen hódolt az Oltáriszentség előtt: a körmenetet vezető hajón nagy, világító kereszt volt, e hajó melletti 2 gőzösön egy-egy hatalmas gyertya; utánuk a Leányfalu személyszállító 50 harsonással az orrán, a hajón szerzetesnők, mögötte a József főherceg hajó az egyházi férfiakkal, tatján 40 dalmatikás kispap turibulummal, s utánuk a Szent István gőzösön az Oltáriszentség. Mögötte a Zsófia-jacht, majd a Juiter- és a Linzgőzös a polgári és katonai előkelőségekkel. A körmenet a pesti Duna-ágon haladt észak felé. A parton fáklós levették, a Margit-sziget partján cserkészek sorfala állt, a sziget csúcsában hatalmas máglya égett. A Margit-sziget megkerülése után a budai ágba jött vissza a körmenet, az Eötvös térenél a Legátus szentségi áldást adott a parton lévő százazrekre, majd a Horthy Miklós hídnál (Petőfi híd) megfordulva visszatért a körmenet az Eötvös térhez. A körmenet éjfél tájt ért véget.

Május 27. péntek, 8.00: a honvédek, hadirokkantak tűzharcosok szentmiséje a Hősök terén, Hász István tábori püspök bevezetője után a lyoni érsek imádkozta a szentmisét; a Szent István-bazilikában a Legátus jelentésében bizánci szertartású, görög nyelvű liturgia volt, melyet Georg Calavassy athéni püspök mutatott be. Délelőtt voltak a nemzetközi szakosztályi gyűlések.

Nemzetközi missziós konferencia a Középponti Katolikus Kör dísztermében.

Az Ünnepi csarnokban a Magyar Ifjúság gyűlése,

Az Actio Catholica szakgyűlésén

Az Eucharisztia és család témáról a SZIT dísztermében

16.00: Második nemzetközi gyűlés.

Éjszaka 150.000 férfi szentségimádása a Hősök terén; éjféltől szentmise.

Május 28. szombat: Minden templomban a misszióért mutatták be a szentmisét;

11.00: a Katolikus Kör Molnár utcai nagytermében Konferencia az egységről.

Szakosztályi ülések: A magyar leányok gyűlésén az Ünnepi csarnokban kb. 45.000 leány vett részt. Stadler Frida beszéde után a Ranolder Intézet 700 fős ének- és zenekara kíséretében élőképjátékot mutattak be a leányok.

Este az Operaházban Liszt Krisztus oratóriumából részletek hangzottak el, a díszelőadás után, 9 órakor a Parlamentben gr. Széchenyi Bertalan, a felsőház elnöke és Kornis Gyula, a képviselőház elnöke adott fogadást kb. 1500 személynek.

Május 29. vasárnap: reggel az Ünnepi csarnokban 25.000 KALOT-ifjú tartott gyűlést, majd innen átvonultak a Hősök terére a szentmisére (10.00), melyen kb. 500.000 ember vett részt. A Legátus vezette szentmise végén rádióan keresztül maga XI. Piusz pápa köszöntötte és áldotta meg a résztvevőket.

15.00: a bazilikától szentségi körmenet indult a Hősök terére, ahol 18.00-kor kezdődött a záró ájtatosság. A sokaság a zuhogó eső ellenére mindvégig kitartóan ünnepelt.

Május 30. hétfő: A Legátus szentmiséjével megnyitották a Szent István-évet; Serédi prímás följánlotta az országot Jézus Szentséges Szívének; a Szent Jobbot kivitték a Hősök terére, ahonnan az aranyvonaton megkezdte országjárását: első állomása Esztergom volt, ahová a Legátus és a kongresszusra jött főpapok is elkísérték.

Május 31., kedd, 18.00: a Keleti pályaudvarról a Legátus visszaindult Rómába. - A kongresszus emlékére a Magyar Posta Eucharisztikus blokkot (7 címlet) és Eucharisztikus bélyegpárt adott ki.

Aranyvonat

a Szent Jobbot 1938: országjáró körútján szállító vonat, mely a Szent Jobbot körülhordozza Magyarországon Szent István király halálának 9. centenáriuma alkalmából. - Az aranyvonat egy vontató mozdonyból és 5 pullman-kocsiból állt. Két 4 tonnás termes kocsi fogta közre az ereklyét szállító, bizánci stílusban díszített aranykocsit, amit a MÁV egy 4 tengelyű szalonkocsijából alakítottak ki. A kocsi arany, ezüst, bíbor és zöld színű külső oldalait függőlegesen futó ornamensek tagolták mezőkre; ezeket a magyar szentek - István, Gellért,

Imre, Gizella, Margit, Mór, László, Erzsébet - egészalakos képei díszítették. A kocsi tetején 4 imádkozó angyal között a Szent Korona nagytítt mását helyezték el, amit este kivilágítottak. A kocsi belső tere 3 részre tagolódott: a szolgálaton kívüli koronaőrök tartózkodási helyéül szolgáló 2 kisebb terem fogta közre az ún. dísztermet. Ennek közepén egy rezgésállapító rugós állványon nyugodott az ereklyetartó. Az emelvényt címeres brokát terítővel takarták le; a díszterem oldalfalait és padlóját vörös bársony, mennyezetét fehér selyem borította. Az ereklyét reflektorok világították meg. A díszterem eltolható oldalakkal készült (szabad nyílásmérete: 1790 x 3300 mm), lezárására aranyozott keretekbe foglalt 3 részes üveg tolóajtó szolgált. A mozdony elején bronz babékoszorú és olajág volt, amit este kivilágítottak, s esetenként Szent István képével és nemzeti zászlókkal is kiegészítették. Alkalmanként ünnepélyesen búcsúztatták és fogadták budapesti főpályaudvarokon az aranyvonatot. Útvonala mentén a vasúti órházakat és állomásokat földíszítették, a falvak népe templomi zászlók alatt, körmenetben vonult ki az állomásokra. A vármegyék határan küldöttség várta az aranyvonatot, amely a városokban néhány órát, a közbülső állomásokon pár percet tartózkodott.

A II. világháború alatt megsemmisült. 2015-ben a Budakeszi Kulturális Alapítvány kezdeményezésére indult a rekonstrukció, melynek eredményeként 2020. augusztus 20-án adták

át a feltámasztott Aranyvonatot.

Későbbi pápák a kongresszuson

Eugenio Pacellit, aki a kongresszus pápai követe volt, a következő évben, 1939-ben pápává választották, és a XII. Piusz nevet vette fel. Pápaként is a magyarok barátjaként tartották számon, többször felemelte a hangját hazánk érdekében, 1956 őszén három enciklikát és két rádiószózatot tett közzé a magyar eseményekkel kapcsolatban. Segítséget kért, vagy legalábbis a harcok és a vérontás végét, de szavai süket fülekre találtak.

Giovanni Battista Montini, aki a VI. Pál nevet vette fel. Személyében ismét olyan ember került a katolikus egyház élére, aki előzőleg járt Budapesten. Látogatása az 1938-as Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszushoz kötődik, Eugenio Pacelli kíséretében érkezett a világeseményre, mint a bíboros-államtitkár helyettese. Pápasága 1978-ig tartott.

És most ismét nagy esemény előtt állunk: 2021. szeptember 5-12. között lesz-Budapesten az elhalasztott kongresszus. Erre készültünk és készülünk: lelkileg igyekeztünk megújulni, hitünkben megerősödni, Krisztushoz és Egyházához hűségeseknek lenni.

A NEK önkéntes hírnökei többek között Szikora Robi és Tóth Gabi.

Az 1938-as kongresszus himnuszának dallamát Koudela Géza, szövegét Bangha Béla írta. A mostani kongresszusra Kovács Ákos Kossuth-díjas énekes, zeneszerző újra hangszerelte.

Győzelemről énekeljen napkelet és napnyugat,
millió szív összecsengjen, magasztalja az Urat,
Krisztus újra földre szállott, vándorlásunk társa lett,
mert szerette a világot, kenyérszínbe rejtezett.
Krisztus kenyér s bor színében úr s király a föld felett,
forrassz egygé békességben minden népet s nemzetet.

Zúgjon hát a hálaének, szálljon völgyön, tengeren,
A szeretet Istenének dicsőség és üdv legyen.
Az egész föld legyen oltár, virág rajta a szívünk,
Minden dalunk zengő zsoldár, tömjénillat a hitünk.
Krisztus kenyér s bor színében...

Egykor értünk testet öltött, kisgyermekként jött közénk,
A keresztfán vére ömlött váltságunknak béreként.
Most az oltár Golgotáján újra itt a drága vér,
Áldozat az Isten-Bárány, Krisztus teste a kenyér.
Krisztus kenyér s bor színében...

István király árva népe, te is hajtsd meg homlokod,
Borulj térdre, szórd elébe minden gondod, bánatod!
A kereszt volt ezer éven reménységed oszlopa,
Most is Krisztus jele légyen jobb jövődnek záloga.
Krisztus kenyér s bor színében...

Ezzel a lelkülettel várjuk a kongresszust, hogy mondjuk Krisztus felé, Aki jelen van az Eucharishtiában: „Minden forrásom belőled fakad”. (Zsolt 87,7

Iványi László
orosházi esperesplébános

A Rózsahegyi Iskola hírei

Bezártuk a 2020-21-es tanévet

Júniusban elkészítettük Gyetvai Jánosné Etike nénitől, aki 40 év tanítói pályafutása elismeréseként Pedagógus Szolgálati Emlékérmet vehetett át a tanévzáró ünnepségen.

A kiemelkedő eredményeket elért tanulók jutalomban részesültek. A végzősök közül Gergely-diák díjat kapott Gellért Milán és Mikó Zoltán, Jó tanuló-jó sportoló díjat kapott Mészáros Viktória, a Járási Hivatal ajándékát kapta Csatári Levente, mindannyian 8.a osztályos tanulók.

További díjak: Jó tanuló –jó sportoló díjat kapott Botos Lujza 5.b, Szent Imre Emlékérem díjat kapott Horváth Nikolett 7.a osztályos tanuló, valamint oklevelet kapott és könyvjutalomban részesült 34 kitűnő tanuló.

Nyári táborok

Iskolánk a Gyulai Tankerületi központtal közösen pályázott az EFOP-3.3.5.-19-2020-00059 azonosító számú „Csodaszarvas Iskolai Közösségi Program” nyári táboraira. Június utolsó két hetében táboroztattunk 120 rózsáhegyis tanulót. Az első héten napközis táborban főként alsós tanulóink vettek részt. (90 fő) A közlekedés megismerése mellett játékos, sportos feladatokkal, vetélkedőkkel, kézműves foglalkozásokkal vártuk a gyerekeket. Boat Camp csapatának köszönhetően egy tartalmas edzésen növelhettük erőnlétünket. Élményszintű tréning mellett életmód tanácsadás is történt a gyerekek nyelvén. Színészek tették tartalmassá, érdekessé a hetünket. Bábszínház érkezett. A világ legzenesebb meséjét játszották el a gyerekekkel közösen. A tanulók a rejtélyes színházi világba és az alkotási folyamatokba is betekintést nyerhettek: a kulisszák mögé pillantva nem csak passzív, hanem aktív részesei is voltak egy színi előadásnak, és lehetőségük nyílt megismerkedni a színházi nyelvvel, annak eszköz- és jelrendszerével. Két kirándulásunk is volt. Ellátogattunk a makói Hagymatikumba, ahol a nyár örömeit élvezve fürdőztünk. A gyerekek megismerkedtek a vízi játékokkal, önismeretük fejlődött, tapasztalatot szereztek a csapatban való együttműködésről. A tábor utolsó napján egycsapatépítő túrán vettünk részt Békés-Dánfokon, ahol a fürdőzés mellett kipróbálhattuk a sárkányhajózást és az íjászkodást is. Június 28-án Szilvásváradra utaztunk 30 tanulóval. Ottalvós táborunk programját a Nomád, kaland téma köré építettük. Az alföldi gyerekeknek nagy élmény volt a hegyi túrákon való részvétel. Megnéztük az Ősember barlangot, kisvona-toztunk, a bátrak a kilátóba is felmászhattak. Felfedeztük a Szalajka völgyet, megnéztük a Szikla-forrást, Szalajka-vízesést. A túrák mellett kézműveskedtünk, zumbáztunk, sokat játszottunk. Kalandparkba is ellátogattunk, ahol az erőnk, és bátorságunk előtérbe került. A Happy Gang együttes koncertje és az Apostol színházi előadás is felejthetetlen élmény volt. Tartalmas, élményekkel teli szép programokon vehettek részt tanulóink.

A Rózsahegyi Iskola Diákjaiért Alapítvány a CLLD projekt keretében nyert lehetőséget nyári táborok megvalósítására. Ennek köszönhetően az 5-6. évfolyam 80 fővel vehetett részt a Gyomaendrőd felfedezése című nyári napközis táborban. A helyi táborok programjai a város érdekességeinek, nevezetességeinek megismerését szolgálták. Minden alkalommal felfedeztük, hogy mennyi érték, természeti szépség van Gyomaendrődön.

További információk, fotók az iskola honlapján: www.rozsahegyiiskola.hu

A Körösön

Szilvásvárad

Bárka

A Tájházban

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

Híradásunkban csak azokról emlékezzünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Háiba szállnak árnnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”
(Guhász Gyula)

MARSI JÁNOSNÉ szül.
GIRICZ ERZSÉBET ESZTER volt
gyomaendrői lakos, életének 75.
évében Egyházunk szentségeivel
megerősítve megtért Teremtőjé-
hez.

KURILLA ISTVÁN volt
gyomaendrői lakos életének 94.
esztendejében az Égi hazába köl-
tözött.

Sírhelymegváltási lehetőség Endrőd katolikus temetőiben!

A Szarvasvégi temető régi gyermek-
parcellájának szabad részein és a Köz-
ponti temető köztemető melletti parcellá-
jában is új sírhely-sorokat létesítettünk.
A Szarvasvégi temető előnye, hogy belvi-
zes időszakban is lehet koporsós temetést
végezni magas fekvése miatt, a Központi-
nak pedig az, hogy a sírhelyek a temető
elején találhatóak. A sírhelyváltásról
érdeklődni az Endrői Plébánián lehet
munkanapokon délelőtt 9-től 12 óráig,
vagy telefonon a 66/283-940-es számon,
illetve az endrodi.plebani@gmail.com
e-mail címen.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

**BARNA TOJÓTYÚK EGY ÉVES JOL TOJÓ 650 FT/DB ,
15 DB TÓL INGYEN SZÁLLÍTÁSSAL MEGRENDELHE-
TŐ. TEL. : 30/860 2627**

**PECSENYE KACSA 6 hetes fehér kb 3 kg -2000 ft/db.
3 hetes fehér- 1300 ft/db.
MULARD 9 hetes kb 4,3 kg -3800 ft/db.
10 db -tól ingyen szállítással megrendelhető.
Tel.: 30/860 2627**

**PULYKA 6 hetes fehér 2800 ft/db , 5 db tól ingyenes
szállítással megrendelhető.
Tel.: 30/835 1121**

METAL STOP KERÉKPÁRÜZLET ÉS ÉPÜLETGÉPÉSZET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szervíz

- Tornádó elektromos kerék-
párok,
- gázkészülékek, kazánok,

- radiátorok,
- csövek, szerelvények.
- hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
- Led TV-k, porszívók
- háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika,
- szegerek, csavarok, zárok, lakatok,
- fürdőkadák, mosdók, csaptelepek, mosogatók
- ZÁRTSZELVÉNYEK, TÉRHÁLÓK, ESŐCSA-
TORNÁK és FÜSTCSÜVEK kedvező áron!
- kerékpárok JAVÍTÁSA - SZERELÉSE!

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: (66) 386-909
Hitellehetőség! Minden kerékpárhoz értékes ajándékot adunk!

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Tisztelt vásárlóim!

Őszi ajánlataim:

- őszi műtrágyák, őszi virághagymák,
virágföldek, lemosóvegyszerek, per-
metezők
- zománcos kályhacsövek, kályhák,
zománcozott üstök, üstházak, gáz-
égők
- műanyagbordók, műanyag kannák,
demizsonok, befőzéshez üvegek, tar-
tósítószerke
- takarófoliák, zsákok, műanyag reke-
szek, vödörök, létrák
- munkavédelmi bakancsok, védő-
kesztyűk, munkaruhák, gumicsiz-
mák
- ajtózárok, lakatok, szögek, csa-
varok, elektromos kéziszerszá-
mok
- kutya-macska eledel, rágcsáló ir-
tók, riasztók, csapdák

Várom kedves vásárlóimat!

AGRO ÁRUHÁZ